

KÜRD DİPLOMAT

xalqı mübariz və qəhrəman xalqdır.

Heydər Əliyev

Nö 39 (503) 18-24 Cotmeh, Oktyabr sal. il 2022
Ji meha şûbatê sala 2003-a tê weşandin

*Həftəlik İctimai-siyasi qəzet
Rojnama heftename civakî û sîyasî*

Qiyməti: 40 qəpik
Hējaye:

Bilirsən, nə etmiş kürdlər bir zaman?
Qurtarmış İslami çox ağır dardan!

Qədim Avropanın xacpərəstləri,
Yüz illər sindirmiş göy məscidləri.

Müsəlman keçmişin öyrənsə əgər,
Kürdün dərgahına daim baş əyər.

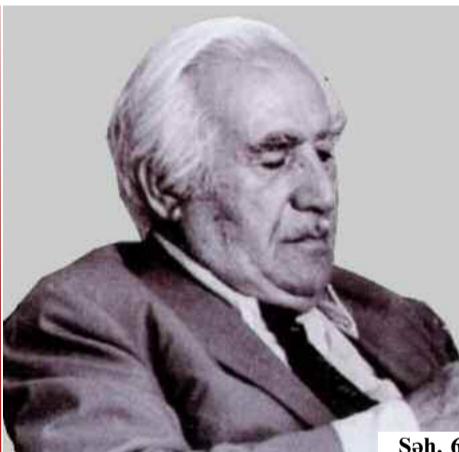
Səbahaddin Eloğlu

Azərbaycan Prezidenti və Gürcüstanın Baş naziri mətbuata bəyanatlarla çıxış ediblər

Nêçîrvan Barzanî û Fermandarê Hevpeymanan rewşa Sûriyê gotübəj kirin

Serok Barzanî pêşwazî li Balyozê Brîtanya li İraqê kir

Başbakan'dan Alman Federal Meclisi'nin kararına ilişkin açıklamalar

Cegerxwîn 38 sal berê koça dawî kir

Berdevkê YNK Soran Cemal Tahir: YNK di kabîneya nû de ji 4 wezaretên Kurdistanî 2 wezaretan werbigire

Abdurrahman Kurt: Azerbaycan jî bo me çi ye Kurdistan jî ew e

Prezident İlham Əliyev və Gürcüstanın Baş naziri İraklı Qaribaşvili "Qarabağ xanlığının irsi" sərgisi ilə tanış olublar

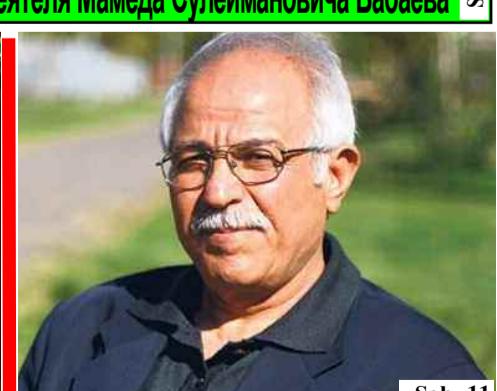
Serokkomar û xanima yekem ya Êraqê serdana mezârê Mam Celal kirin

ŞEREF XAN BİDLİSİNİN "ŞEREFNAMƏ" ƏSƏRİ KÜRD XALQININ TARİXİ MƏNBƏYİ KİMİ

Hêzên Almanyayê dê saleke din li Iraqê û Herêma Kurdistanê bimînin

LEZGIN: PEŞMERGE GÜÇLERİ'NIN BİRLEŞTİRİLMESİ YÖNÜNDE PLANLAR HAZIR!

Ассоциация «Барбан» курдов Казахстана проводит конференцию к 100-летию выдающегося курдского общественного деятеля Мамеда Сулеймановича Бабаева

Demirtaş bersiva pirsa
"bi tenê hatiye hiştin?" da

Rojhilat | Rejîma Îranê
keçekte din a Kurd qetil kir

Di kongreyê da PDK dê
sistêmê konfederaliyê pejrîne

Hilbijartina E. Reşid Serkeftina Kurdan e: Bi
Daxwaza Serokê Kurdistanê û KDP Hat Hilbijartin

Azərbaycan Prezidenti və Gürcüstanın Baş naziri mətbuata bəyanatlarla çıxış ediblər

Oktyabrın 24-də Mçxeta rayonundakı Muxrani sarayında "Qarabağ xanlığının irsi" sərgisi ilə tanışlıqdan sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Gürcüstanın Baş naziri İraklı Qaribaşvili mətbuata bəyanatlarla çıxış ediblər.

Övvəlcə Gürcüstanın Baş naziri mətbuata bəyanatla çıxış etdi.

Baş nazir İraklı Qaribaşviliin bəyanatı

Cənab Prezident.

Hörmətli dostlar, qonaqlar.

Bu gün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev burada səmimiyyətlə salamlayıram. Cənab Prezidente təşəkkür edirəm ki, bu gün Gürcüstana səfərə gəlib.

Ölkələrimiz arasında olan məhriman qonşuluq münasibətləri və strateji tərəfdəşliq, o cümlədən əməkdaşlığımızın gündəliyi Sizin səfərinizin əhəmiyyətini vurğulayır. Onu da vurğulamaq istəyirəm ki, Azərbaycanla Gürcüstanın bu qədər yaxın olmasında Sizin töhfəniz çox böyükdür. Bizim ölkələrimiz arasında misilsiz dostluq əlaqələri və six münasibətlər var. Həmin münasibi-

bətlər tarixi əlaqələrimizə və qarşılıqlı hörmətə əsaslanır. Mən əminəm ki, mövcud əməkdaşlığımız ölkələrimizin və xalqlarımızın rifahı naminə daha da yüksək səviyyəyə qalxacaq.

Bu gün bizim çox vacib görüşümüz oldu, müxtəlif məsələləri müzakirə etdik və ölkələrimiz arasında six tərəfdəşliyi bir daha vurğuladıq. Biz hazırda dünyada baş veren prosesləri müzakirə etdik və

razılığa gəldik ki, bu gün Ukraynada baş verən hadisələr məhz danışıqlar yolu ilə həll edilməlidir.

Onu da nəzərdən keçirdik ki, dünyada baş verən hadisələr yalnız sülh ve sabitlik yolu ilə həll olunmalıdır. Bu, həm bizim regionumuz, həm də xalqlarımız üçün vacibdir.

Bununla yanaşı, biz regional vəziyyəti, Azərbaycan və Ermənistan arasında olan temasları, iki ölkə arasında

sülh prosesini nəzərdən keçirdik. Şəxsən mən və bizim hökumətimiz ümidivarıq ki, sülh siyasetini həyata keçirmək üçün əlimizdən gələni edəcəyik. Regionumuzdakı məhriman qonşuluq əlaqələri heç bir əməkdaşlıq formatına zidd deyil, bunu yalnız gücləndirəcəyik və əminəm ki, biz bir yerde çox işlər görə bilərik.

Cənab Prezident, Sizin Cənubi Qafqazda əməkdaşlıq

formatının yaradılması barədə Praqada ireli sürdürünyüz təşəbbüsü də dəstəkləyirəm.

Biz iqtisadiyyat, enerji, nəqliyyat məsələlərini nəzərdən keçirdik. Gürcüstan Azərbaycan üçün önemli ölkədir və eyni zamanda, Azərbaycan da Gürcüstanın strateji tərəfdasıdır. Biz artıq reallaşdırduğumuz mühüm layihələri nəzərdən keçirdik. Bunlar tarixi layihələrdir - Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft, Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz kəmərləri, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu və Orta Dəhliz. Bizim həyata keçirdiyimiz layihələr bundan sonra da irəliyə aparılacaq və onları daha da sürətləndirmək ezmindəyik.

Mən Sizin atanızdan, ölkənin Ümummilli Liderindən sitat gətirmək istəyirəm. Onun xatirəsinə bizim dərin ehtiramımız var. O, vaxtılıq Gürcüstəndə Tbilisidə olanda demişdi, Azərbaycan və gürcü xalqları xoşbəxtlər ki, onlar qonşu xalqlardır. Bizim əcdadlarımız həmin təmasları yaradıb və bu gün bizim vəzifəm odur ki, həmin əməkdaşlığı irəli aparaq və gələcək nəsillərə ötürək.

Cənab Prezident, bir daha təşəkkür edirəm.

Prezident İlham Əliyev və Gürcüstanın Baş naziri İraklı Qaribaşvili "Qarabağ xanlığının irsi" sərgisi ilə tanış olublar

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Gürcüstanın Baş naziri İraklı Qaribaşvili oktyabrın 24-də Mçxeta rayonundakı Muxrani sarayında (Château Mukhrani) "Qarabağ xanlığının irsi" sərgisi ilə tanış olublar.

Sərgidə "Qarabağ xanlığı. Tarixi və mədəni kimlik" kitabı təqdim edilib.

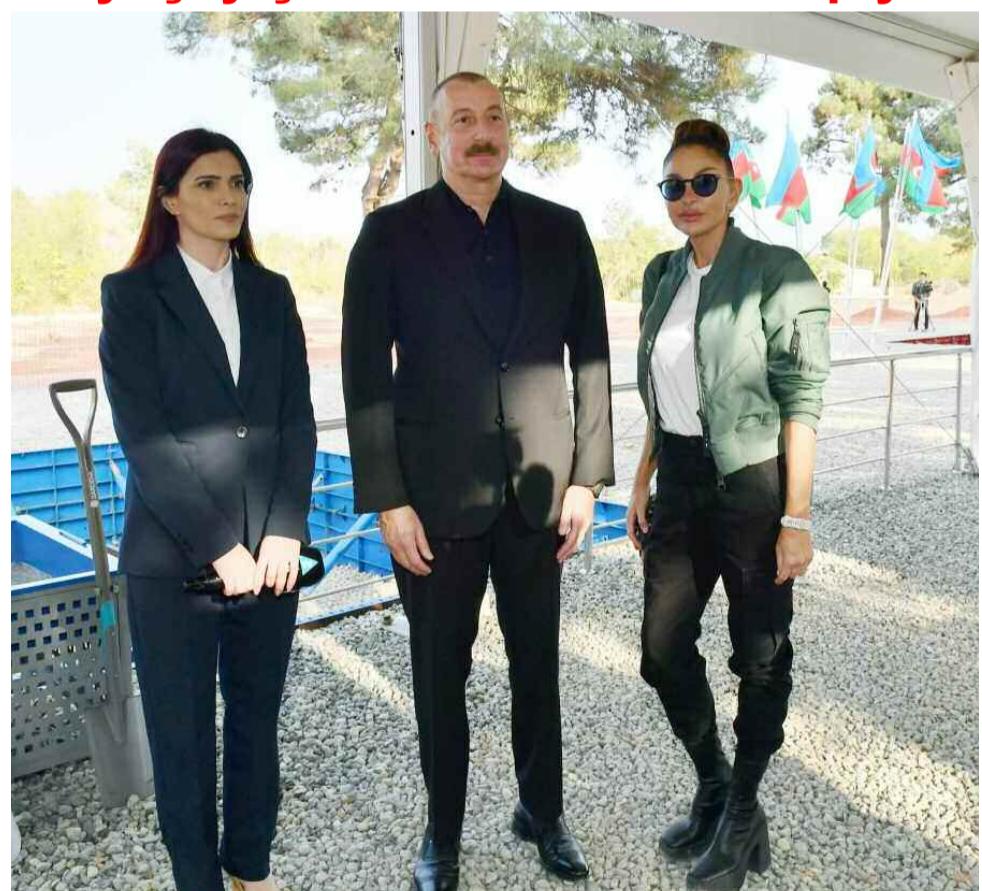
Qeyd edək ki, sərgidə nümayiş olunan fotolar "Qarabağ xanlığı. Tarixi və mədəni kimlik" kitabından seçilərək götürülmüş artefaktlar əsasında hazırlanıb. Onların arasında Qarabağ xanlığına aid edilən bayraqın məlum olan ilk təsvirini, Qarabağ xanları sülaləsində qorunmuş Şah İsmayılin qalxanı, qədim xalçaları, Sərdar məscidinin və onun fasadının dekorasiya plitələrini, həmçinin XIX əsr Şuşa şəhərinin görüntülərini, XIX əsrin sonu-XX əsrin əvvəllərində Sərdar xan sarayının fasadını və daxili görünüşünü, XIX əsrə aid at yəhərini, iki tar və üçsimli kamançanı eks etdirən fotolar, Mirzə Qədim İrəvanının müəllifi olduğu Həsən

Qulu xan Qacarın, Fətəli şah Qacarın portretləri xüsusi maraq doğurur. Müelliflər qrupunun rəhbəri professor Eldar Nadiradze olan "Qarabağ xanlığı. Tarixi və mədəni kimlik" adlı kitabda isə XIX əsr dərəcər Rusiyasının Qarabağda həyata keçirdiyi hərbi və elmi ekspedisiyaları zamanı toplanan və hazırda Gürcüstan Milli Muzeyinin fondlarında saxlanılan, Qarabağ xanlığına aid olan 300-dən çox artefaktın rəsmi yer alıb. Bu artefaktlar müzeyin arxivinə təhvil verildikdən sonra müəyyən səbəbdən heç vaxt açılmayıb və 100 ildən artıq bir dövrə arxivdə kataloqlaşdırılmışdan saxlanılıb.

Çox nadir mədəni əsərlərin göstəricisi olan nəşrdə kataloqlaşdırılmış bu kolleksiya Azərbaycan tarixinin ayrılmaz hissəsi olan Qarabağ xanlığına, onun zəngin mədəni əsirinə beynəlxalq marağın artırmasına töhfə verəcək.

Qeyd edək ki, kitab Azərbaycan, rus, ingilis, fransız və ərəb dillərində nəşr olunub.

Prezident İlham Əliyev Zəngilanın ilk yaşayış binasının təməlini qoyub

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva oktyabrın 19-da Zəngilan şəhərində ilk yaşayış binasının təməlqomya mərasimində iştirak ediblər.

Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonuna daxil olan Zəngilan rayonunda Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəsi Vahid Hacıyev dövlətimizin başçısına və birinci xanıma binanın daxil olduğu yaşayış məhəlləsi barədə məlumat verdi.

Bildirildi ki, ümumi sahəsi 2.06 hektar olan yaşayış məhəlləsinin ərazisinin böyük bir hissəsi yaşıllıq zonasından ibarət olacaq. Məhəllə

Zəngilan şəhərinin mərkəzi küçəsində, məktəb və biznes zonanın yaxınlığında yerləşəcək, şəhərin təsdiq edilmiş ümumi Baş planına uyğun olacaq. Bu məhəllədə ümumilikdə 10 bina tikiləcək. Bunlardan 6-nın ikimərtəbəli, 4-nün isə üçmərtəbəli olması planlaşdırılır.

Məhəllədəki binaların inşasında modern və minimalistik memarlıq yanaşmalarından, həmçinin milli naxış elementlərindən də istifadə ediləcək.

Tədbirdə yaşayış məhəlləsi barədə videoçarx nümayiş olundu.

Dövlətimizin başçısı Zəngilan şəhərində ilk yaşayış binasının təməlini qoydu.

Laçında şəhid məzarı ziyarət edildi

Laçın rayon Çıraqlı kənd tam orta məktəbinin məzunu əslən Laçın rayonunun Çıraqlı kəndindən olan Şəhid Əhmədov Mənsur Mamed oğlunun şəhadətə qovuşduğu gündən 2 il ötür. Bu münasibət ilə Laçın rayon Çıraqlı kənd tam orta məktəbinin müəllim və şagird kollektivi, Laçının millət vəkili Mahir Abbaszadə, Abşeron Rayon İcra Hakimi Abidin Fərzəliyev, Laçın

Rayon İcra Hakimiyyətinin müavini Aynurə Həsənova, Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin nümayəndələri, vətən mühəribəsi iştirakçıları, qazilər, bir sıra rəsmi qonaqlar və kənd sakinləri Şəhidin Masazır qəbiristanlığında yerləşən məzarını ziyarət etdilər.

Daşkəsən şəhidləri Turxan Süleymanovun və Nihad Verdiyevin 40 mərasimləri keçirilib

Oktyabrın 25-də Daşkəsən Şəhidlər Xiyabanında şəhid əsgər Turxan Süleymanovun, Gəncə Şəhidlər Xiyabanında isə şəhid əsgər Nihad Verdiyevin keçirilən 40 mərasimlərində Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Əhəd Abiyev, rayonun hüquq-mühafizə orqanlarının rəhbərləri, Şəhidlərin ailə üzvləri, rayonun şəhid anaları, qazilər, ziyanlılar və rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri iştirak ediblər.

Mərasim iştirakçıları əvvəlcə şəhidlərin məzarlarına gül dəstələri düzüb, əziz xatirələrini yad edib, dualar oxuyublar.

Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Əhəd

Abiyev Şəhidlərin ailə üzvlərinə bir daha rayon ictimaiyyəti adından dərin hüznlə başsağlığı verib. İcra başçısı Əhəd Abiyev mərasimlərdəki çıxışlarında bildirib ki, Müzəffər Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan Ordusu cari ilin sentyabr ayında Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən sərhəddə törədilən genişmiqyaslı təxribatların qarşısını almış və düşmən böyük itkilərlə geriye çəkilməyə məcbur edilmişdir. Daşkəsən, Kəlbəcər, Laçın və Zəngilan rayonları istiqamətində Ermənistan silahlı qüvvələrinin genişmiqyaslı təxribatlarının qarşısını alan zaman

daşkəsənli hərbi qulluqçular əsgər Turxan Süleymanov ve əsgər Nihad Verdiyev torpaqlarımızın ərazi bütövlüyü uğrunda gedən döyüslərdə böyük şücaət göstərək müqəddəs şəhidlik zirvəsinə ucalıblar. Şəhidlərimizin əziz xatirəsi qəbimizdə daim yaşayacaqdır.

Əhəd Abiyev çıxışında onu davurğulayıb ki, bu gün Prezident cənab İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyeva şəhid ailələrinə, qazilərimizə yüksək səviyyədə diqqət və qayğı göstərirler. Belə ki, bu yaxınlarda dövlət hesabına rayonumuz ayrı-ayrı şəhid ailələrinə 15 yeni mənzil verilmişdir.

Şəhid Nihad Verdiyevin atası Nicat Verdiyev, anası Vüsələ Verdiyeva, Şəhid Turxan Süleymanovun atası İdris Süleymanov, anası Humay Süleymanova "Vətən sağ olsun!" – deyərək ailələrinə göstərilən diqqət və qayğıdan razı qaldıqlarını, buna görə Prezident cənab İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident hörmətli Mehriban xanım Əliyevaya minnətdarlıqlarını bildiriblər.

Rayon rəhbəri növbəti dəfə vətəndaşları qəbul edib

Tərtər Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Müstəqim Məmmədov növbəti dəfə vətəndaşları qəbul edib. Qəbulda 39 nəfər vətəndaşın müraciəti dinlənilib. Şəhid ailələri və qazilər növbədən kənar qəbul edilib, onların problemlərinə həssaslıqla yanaşılıb.

Qəbulu gələn vətəndaşlar

əsasən Vətən mühəribəsi zamanı evlərinə dəymış ziyanla, işlə təmin olunma, maddi yardım, subartezian quyularının təmiri, sahibkarlıq obyektiinin tikintisi üçün torpaq sahəsinin ayrılması, həyətyani torpaq sahəsinin ayrılması, bələdiyyədən əkin üçün icarəyə torpaq sahəsinin verilməsi, pay torpaq sahəsində olan

mübahisə, əlliilik dərəcəsinin təyin edilməməsi, işğaldan azad olunmuş ərazilərdə evlə təmin olunma və digər məsələlərlə bağlı müraciət ediblər. Onların müraciətləri rayon rəhbəri tərəfindən diqqətlə dinlənilib, icra hakimiyyətinin səlahiyyətlərinə aid müraciətlər qanun çərçivəsində həll olunub, digər müraciətlərlə bağlı isə vətəndaşlara müvafiq izahatlar verilib, vətəndaş məmnunluğu təmin olunub.

Qəbulda vətəndaşlar ölkəmizdə həyata keçirilən islahatlara, əhalinin sosial rifah halının yüksəldilməsinə göstərilən diqqət və qayğıya görə möhtərəm Prezident cənab İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevaya öz minnətdarlıqlarını bildiriblər.

Şəhidin anim günü keçirildi

Kəlbəcərin mərd ogullarından biri, XTQ-nin briqada komandiri, Vətən Mühəribəsi Qəhrəmanı, polkovnik leytenant Anar Əliyevin 2-ci Vətən Mühəribəsi zamanı şəhid olmasından 2 il ötür.

Allah bütün şəhidlərimizə rəhmət eləsin.

Gəncədə ZƏFƏR Forumu

Oktyabrın 7-dən etibarən Bileşuvarda start götürülen Zəfər Forumunun növbəti ünvanı Gəncə şəhəri oldu.

Gəncə, Mingəçevir, Yevlax, Naftalan şəhərlərini, Kəlbəcər, Göygöl, Samux, Daşkəsən, Goranboy və Xocalı rayonlarını təmsil edən şəhid ailələrinin, mübaribə iştirakçılarının, şəhər və rayon fəalərinin, habelə aidiyyəti dövlət qurumlarının nümayəndələrinin iştirakı ilə təşkil olunan Forum

Gəncə Dövlət Filarmoniyasında keçirilib. Tədbirdə Prezident Administrasiyasının Qeyri-hökumət təşkilatları ilə iş sektorunun müdürü Vüsəl Quliyev, Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Niyazi Bayramov, Prezident Administrasiyasının məsul əməkdaşı Əli Pənahov, adları qeyd olunan şəhər və rayonların icra hakimiyyəti başçılarının müavinləri iştirak edib.

Qonaqlar tədbirdən önce Ulu öndə Heydər Əliyevin abidəsi önünə gül dəstələri düzüb, Şəhidlər Xiyabanını ziyarət ediblər.

Əməkdar incəsənət xadimi, polkovnik Abdulla Qurbaninin aparıcısı olduğu Forum Dövlət Himninin səsləndirilməsi və Azərbaycanın suverenliyi, müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda canından keçən şəhidlərimizin xatirəsini bir dəqiqəlik süxutla yad etməklə öz işinə başlayıb.

Tədbiri giriş sözü ilə Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Niyazi Bayramov açaraq, növbəti Zəfər Forumunun Gəncədə keçirilməsindənməmənluq duyduğunu, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə rəşadətli Ordumuzun düşmən üzərində qazandığı parlaq Qələbədən, Vətən mühəribəsində Azərbaycan oğullarının göstərdiyi şücaət nümunələrindən söhbət açıb.

Prezident Administrasiyasının Qeyri-hökumət təşkilatları ilə iş sektorunun müdürü Vüsəl Quliyev çıxış edərək Zəfər Forumunun Gəncə şəhərində keçirilməsinin təsadüfi olmadığını, 44 günlük Vətən mühəribəsi zamanı Gəncə şəhərinin erməni təcavüzkarlarının xainçəsinə törətdikləri terrorlara qarşı sarsılmaz dözüm və qəhrəmanlıq nümayiş etdirdiyini vurgulayıb. O, Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevin Ermənistanın Gəncədə törətdiyi terror aktı zamanı paylaşıdığı sözləri xatırladıb: "Gəncə Azərbaycanın döyünən ürəyidir və heç kəs heç vaxt onun sakinlərinin məğrur ruhunu sindirə bilməz!".

Vüsəl Quliyev Zəfər forumlarının bütün ölkəni əhatə edəcəyini, qazandığımız Zəfər haqqında yerlərdə insanların, xüsusilə gənc nəslin illər keçidkə daha dolğun məlumatlaşmasına şərait yaradılacağı bildirib. Qeyd edib ki, haqqın şanlı zəfərinə möhür vurmaq hər xalqa, hər dövlətə və hər Prezidentə - Ali Baş Komandana nəsib olmur.

Daha sonra Forumda iştirak edən rayonlardan gələn Milli Qəhrəman valideynlərinin, şəhid ailələrinin və mübaribə iştirakçılarının çıxışları dinlənilib.

ŞƏRƏF XAN BİDLİSİNİN “ŞƏRƏFNAMƏ” ƏSƏRİ KÜRD XALQININ TARİXİ MƏNBƏYİ KİMİ

(Övvəli ötən sayımızda)

Beləliklə, həmin bölgü sistemi təkcə Diyarbəkirə aid olmadı. Van əyaləti də 37 ocaqlığa bölündü və sultan sərəyinə tabe olan böyük hökmdarlığa ayrıldı. Bunlardan:

I. Həqari hökmdarlığı idi. Bu əmirlik 10 min nəfər silahlı qüvvə saxlamalı və müharibə zamanı onu 50 minə çatdırmaşı idi.

II. Bidlis hökmdarlığı idi. O da öz hərbi qüvvəsini Həqari əmirliyi kimi təşkil etməli idi.

III. Mahmudi hökmdarlığı idi. Bu əmirlik 6 min nəfərdən ibarət silahlı qüvvə saxlamalı idi.

IV. Mahmudi əmirliyi ilə qonşu olan Pinyaniş əmirliyi idi ki, onun da daimi qoşun qüvvəsi 6 min nəfər olmalı idi (98, 302). Bundan başqa, Osmanlı ərazisinin təhlükəsizliyini qorumaq məqsədilə bir neçə kurd tayfası Azərbaycan sərhədlərinə götürdü. P.İ. Avreyanov yazır ki, bu tayfalar öz sıralarından inzibati məmurlar təşkil edib və Osmanlı dövlətinə xidmət etmək şərtiylə həmişəlik olaraq vergi verməkdən azad edilirdilər (9, 2-3). Övliya Çələbi yazır ki, yuxarıda göstərilən bu bölgündən sonra səfəvilər dövlətində yalnız Qotur, Pirədüzü, Cülani və Dünbili əmirlikləri qalmışdı (48). «İslam ensiklopediyası»nda isə Səfəvilər dövlətində təkcə Kirmanşah kürdlərinin qaldığı göstərilir (132, 1207). Bununla da Kürdistanın işgal ediləsi və onun birinci dəfə Osmanlı-İran dövlətləri arasında bölünməsi işi qurtardı. Kürdistanada gedən bu müharibədə başda Məhəmməd paşa olmaqla, dörd Osmanlı paşası və o zaman Şərəf əlkələri üçün həyati əhəmiyyəti olan çoxlu top, tufəng və təxminən 42 min türk əskəri iştirak etmişdir. Əhməd Rəsimin yazdığını görə 1516-ci ildə vəzir əzəm Sənan paşanın 40 min nəfərlik qoşunu da Diyarbəkirə gəlmişdi (53, 273). Qızılbaşlara qarşı vuruşmada müxtəlif kurd əmirlərindən başqa Mövlana İdris və oğlu Əbu-Müvahib başda olmaqla bir çox kurd əmirləri və təxminən 35 min nəfərdən artıq kurd döyüşüsü iştirak edirdi.

Kürdistanın bölünməsi uğrunda gedən bu müharibədə Səfəvilər dövləti tərəfindən Kara xan Ustaclu və onun qardaşları Ulaş bəy, Süleyman xan və Əvəz bəy iştirak edirdilər. Qızılbaş döyüşülərinin sayı haqqında əlimizdə düzgün məlumat yoxdur. Tədqiqatçıların yazdigina görə bù müharibənin gedisində çoxlu kurd öldürülmüşdü.

Göstərilən faktlardan məlum olar ki, kurd döyüşülərinin qırılmasının bir səbəbi də Osmanlı qoşunlarının odlu silahları yaxşı idarə etmələri, hərbi qaydaları yaxşı bilmələri, sərəncamlarında olan kürdlərin ən ağır vuruşmalara göndərilmələrindən ibarət olmuşdur.

Nəhayət, Kürdistan vuruşmalarında Osmanlı hökumətinin silahlı qüvvəsi və Səfəvilər dövlətindən narazı olan kurd əmirlərinin fəal iştirakı nəticəsidə 1 Sultan Səlimin qələbəsi ilə qurtardı.

«Münsəat səlatin» dəki məlumatata görə, həmin qələbə münasibəti ilə Biqli Məhəmməd paşa, I Sultan Səlim xana məktubla bərabər Qara xanın başını da göndərmişdi. O, məktubda qeyd edirdi ki: «Kürdistan bayələri ilə yekdil olub, düşmənə qalib gəldik, budur bir qrup döyüşü ilə Qara xanın başı qulluğuñuza göndərilir, ümid edirik ki, həmişə düşmənlərin başı sizin ləkədkubunuz³⁰ olacaqdır» (98, 418-419).

I Sultan Səlim Diyarbəkir əyalətini mərkəz təyin edərək ayrıca Kürdistan ordusunu yaratdı. Ordunun rəhbərliyi, əyalət və vilayətlərin bəylərbəyi vəzifəsini Osmanlı paşalarına verildi. Bu paşalar kürdlər qarşısında qeyri-məhdud hüquqa malik idilər. Osmanlı hökumətinin bu qələbəsi Kürdistanın rəsmi bölünməsinin və kurd xalqının ağır vuruşmalarla üz-üzə gəlməsinin əsasını qoydu... Kürdistan uzun zaman davam edən Osmanlı-İran müharibələrinin meydanına çevrildi. Kurd əmirləri ilə I Sultan Səlim arasında bağlanan müqavilə Sultan Süleyman Qazi zamanında (1519-20-1566) tamamilə ununduldu. Daxili müstəqillik hüququna malik olan kurd əmirləri bir-birinin ardınca irsi hüquqlarından məhrum oldular. Kurd xalqı Osmanlı zadəganları üçün ağır vergi mükəlləfiyyəti daşımış idilər. Osmanlı-İran müdaxiləsi ilə əlaqədar olaraq XVI əsrə kurd tayfları arasındaki daxili vuruşmalar da kücləndi.

Kürdistanada ağalıq edən Osmanlı paşaları kurd tayflarını bir-birinə qarşı qoymaqla üçün müxtəlif yollardan istifadə edirdilər. Beləliklə də onlar qardaş bir xalqın arasında nifaq salırdılar. Məsələn, 1586-ci ildə vəzir Fərhad paşa Dünbili tayfası ilə Mahmudi tayfası arasında qəsədən vuruşma saldı. Bidlis yazır ki: «Həmin vuruşma nəticəsin-

də 80 nəfərdən çox kurd öldürülüdü (76, 316-317). Dünbili tayfasının başçısı Nəzər bəy də bu vuruşmada öldürülüdü. Onun qardaşı Qılinc bəy isə bu məsələ ilə əlaqədar şikayət etdi də, bir nəticə hasıl olmadı. Bidlis göstərir ki: «Şikayətə baxılan zaman mən də iştirak edirdim. Fərhad paşa məsələni ört-basdır etmək üçün onları barışdırıldı» (76, 317).

Ümumiyyətlə, Kürdistanın birinci dəfə bölünməsinin dən (1514) sonra kurd xalqının tarixində bu cür hadisələr adı bir şəkil almışdı. Həm Osmanlı, həm də Səfəvi dövlətinin kurd xalqına qarşı mənfi siyasetləri sonralar da Osmanlı sultانları və İran şahları tərəfindən davam etdirildi. Ona görə də XVI əsrin əvvəllərindən başlanan həmin siyaset kurd tayfa başçılarını müstəqillik hüququ uğrunda elə bir mübarizə qaldırdı ki, o mübarizə uzun illər davam etdi.

SƏFƏVİLƏRİN KÜRD XALQINA MÜNASİBƏTİ

XVI əsrin başlangıcında Kürdistanla qonşu olan İran ölkəsində ictimai-siyasi və iqtisadi vəziyyət son dərəcə gərgin idi. Ölkə bir neçə xırda feodallıqlara bölünmüdü. Bu feodallıqlar arasında baş verən daxili müharibələr nəinki təkcə ölkənin siyasi birləşməsinə mane olurdu, eyni zamanda ölkə daxilindəki əlaqəni də çatınlaşdırır və ticarətin inkişafını ləngidirdi. Daxili feodal müharibələri nəticəsində şəhər və kəndlər qarət edilir, əhalı varyoxdan çıxırı. Beləliklə də şəhər və kənd zəhmətkeşlərinin güzərəni daha da çatınlaşır və Ağqoyunlu hakimiyətinə qarşı ümumi narazılıq artırdı. Həmin dövrə Ağqoyunlu hökuməti bu vəziyyətə son qoymağa qadir deyildi, çünki o hakimiyətdən yalnız quru ad qalmışdı.

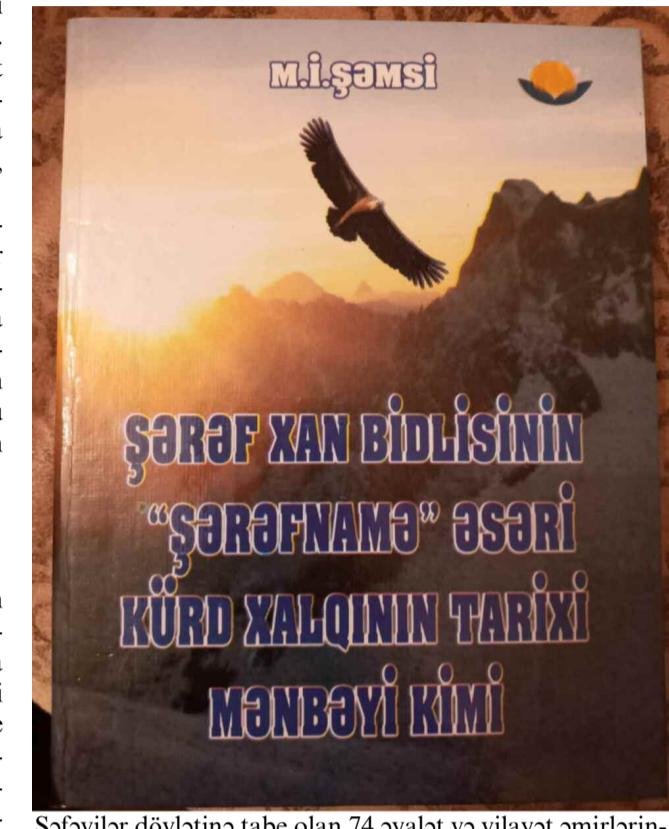
Beləliklə, XVI əsrin lap əvvəllərində ölkəni siyasi cəhətdən birləşdirmək, vahid mərkəzləşmiş dövlət yaratmaq işi tarixi bir zərurət kimi qarşıda dururdu. Məhz belə bir çətin dövrə I Şah İsmayıllı Səfəvi Azərbaycanda yeni dövlət yaratmaq təşəbbüsünə düşdü. O, ata tərəfindən özünü Əli nəslə və şələrin rəhbəri, ana tərəfindən isə Ağqoyunlu sülaləsinin həqiqi varisi hesab edirdi³¹. I Şah İsmayıllı yeni hakimiyət yaratmaq uğrunda mübarizəyə başlayaraq 1499-cu ildə öz tərəfdarları ilə birlikdə Ərdəbil şəhərinə gəldi. Bir il sonra 7 min nəfər müridin köməyi ilə Şirvanşah Fərrux Yəssarı məğlub etdi. Həmin ildə Şah İsmayıllı şiddəti vuruşmadan sonra Bakını da özünə tabe edə bildi. O, Şərur kəndində baş verən müharibədə Ağqoyunlu Əlvənd Mirzəni məğlub etib çoxlu sərvət: at ilxisi, mal-qara ələ keçirdi. Həmin vuruşmada məğlub olan Əlvənd Mirzə Ərzincəna qaçırdı. 1501-ci ildə Şah İsmayıllı Səfəvi Təbrizə daxil olub təntənəli surətdə özünü şah elan etdi.

Beləliklə də, Azərbaycanda Səfəvilər dövləti yarandı. Bu dövlət dərhal şia məzəhəbinə rəsmi dövlət dini elan etdi və bu haqda şah tərəfindən (112, 34) fərman verildi. I Şah İsmayıllı Səfəvinin hakimiyətə keçməsində ona yardım edən türk dilli Ustalu, Şamlu, Rumlu, Təkəlu, Zülqədər, Əfşar və Qacar tayfları Qızılbaş ordusunu təşkil etdilər. Onlar şəhərin bütün işgallarında iştirak edib, alınan vilayətlərin başçısı təyin olunurdular. I Şah İsmayıllı tərəfindən əsası qoyulan Qızılbaş ordusunun əsas qüvvəsini ox, kaman, qılinc, nizə, təbərzin və qalxanla silahlılaşmış piyada və çoxlu süvari qoşun təşkil edirdi.

Beləliklə, I Şah İsmayıllı Səfəvi öz hakimiyəti dövründə Azərbaycan və İranda vahid mərkəzləşmiş dövlət yaratmaq üçün böyük hərbi ordudan və Səfəvilərin müridlərindən istifadə etmişdir. Bidlis yazır ki: «Şahın şöhrət və şücaətini eşidən şələr Suriyadan, Türkiyədən və Kürdistanından gələrək, Səfəvilərin bayrağı altında birləşdilər» (76, 69). I Şah İsmayıllı Səfəvi hərbi və mənəvi cəhətcə silahlanmış bu böyük qüvvəyə istinad edərək, 1502-ci ildə Həmədan yaxınlığında baş verən müharibədə Ağqoyunlu Sultan Muradı da məğlub etdi. Mənbələrdəki məlumatata görə həmin vuruşmada Ağqoyunlulardan 10 min nəfər öldürülmüş və çoxlu əsir alınmışdı (59, 68; 113, 83).

1510-cu ildə I Şah İsmayıllı özəkbək Şebk xanla (ona Şeybani xan da deyilir) apardığı müharibədə onu məğlub etib, Xorasan əyaləti ilə birlikdə Mərv, Bəlx və Herat şəhərlərini də ələ keçirdi.

Beləliklə, XVI əsrin əvvəllərində I Şah İsmayıllı Səfəvi Azərbaycan və İran ölkəsində olan bir sıra feodallar üzərində qələbə çaldı. Əldə etdiyi torpaqları Qızılbaş sərkərdələrinə tiyul şəklində tapşırı. XVI əsrin ortalarından

Səfəvilər dövlətinə tabe olan 74 əyalət və vilayət əmirlərinin dən 60 nəfəri azərbaycanlı idi. I Şah İsmayıllı 1504-cü ildə Osmanlı sultani II Bayazidə məktub yazıb tələb etdi ki, Osmanlı vələyətlərindən Ərdəbilə ziyarətə gələn səfəvi sülaləsinin müridlərinə toxunmasınlar və onların ziyarətə gəlmələrinə mane olmasınlar. Bu barədə «Münsəat Səlatin» də belə deyilir: «Sultan Bayazid I Şah İsmayılla cavab olaraq bildirdi ki, Ərdəbilə gəlmək istəyən bir çox zəvvərin məqsədi ziyarətə gəlmək deyil, əskərlik xidmətdən qəçməqdır. Əgər onların Azərbaycana gəlməsi müvəqqəti olarsa, buna heç kəs mane olmaz» (98, 345-346). I Şah İsmayıllı Sultan Bayazid arasındakı bu məktublaşma gələcəkdə baş verən böyük müharibələr və dini toqquşmalar üçün müqəddimə oldu. Osmanlı ölkəsində olan şələlər I Şah İsmayıllıın bu təşəbbüsündən ruhlanıb sultan hakimiyətinə qarşı üşyan qaldırdılar.

Şah öz şə tərəfdarlarını Azərbaycana gəlməsi müvəqqəti olarsa, buna heç kəs mane olmaz» (98, 345-346). I Şah İsmayıllı Sultan Bayazid arasındakı bu məktublaşma gələcəkdə baş verən böyük müharibələr və dini toqquşmalar üçün müqəddimə oldu. Osmanlı ölkəsində olan şələlər I Şah İsmayıllıın bu təşəbbüsündən ruhlanıb sultan hakimiyətinə qarşı üşyan qaldırdılar.

Şah öz şə tərəfdarlarını Azərbaycana gətirmək məqsədilə Nurəli xəlifə Rumlunu o mahala göndərdi. Xəlifə Qara Hasar rayonuna çatan zaman Osmanlı hökumətinə qarşı üşyan edən şələrdən 4 min nəfər atlı öz ailələri ilə birlikdə onunla birləşdi (59, 135). Xəlifə qayıdarkən bir sıra kurd vilayətlərini, o cümlədən Ərzincəni, Məlatiyə, Xonç və sairəni qarət etdi (59, 135). Həmin tarixdən etibarən, yəni 1506-ci ildə şah öz istilərini Azərbaycan və İran torpağından xaricə yönəldi. O, Kürdistan, Ermənistan, Gürcüstan və İraq-Ərəb ölkələrini də işğal etməyə hazırlaşdı. Şah ilk dəfə olaraq Kürdistanı istila etməyə başladı, çünki Ağqoyunlular tərəfindən işğal edilmiş bir sıra kurd vilayətlərini o, özünün həqiqi ərazisi hesab edirdi.

Kurd vilayətlərinin Qızılbaşlar tərəfindən qarət ediləsi kurd xalqının ümidi gözəldiyi Səfəvilər dövlətinin ilk zərbəsi oldu. Bundan sonra Şah İsmayıllı Səfəvi kurd əmirliklərini bir-birinin ardına istila edib Qızılbaş sərkərdələrinə tapşırı (76, 124-125). Mənbələrdəki məlumatata görə o, hakimiyətinin ilk vaxtlarında (1500-1510-cu illərdə) bir sıra istilərlər məşğul olmuş və 5 böyük müharibələrdə qalib gəlmişdir (75, 8). Həmin dövrə Şah İsmayıllı Azərbaycan və İran ölkəsindən başqa, Kürdistanın çox hissəsinə və Bağdadı da işğal etmişdir (92, 392). I Şah İsmayıllı Səfəvinin bu siyasetində kurd xalqı başqa xalqlara nisbətən daha çox zərər görmüşdür.

K.Marks I Şah İsmayıllı Səfəvinin istilaçı bir hökmdar olduğunu qeyd edərək yazır: «14 illik hakimiyəti dövründə o, 14 əyaləti fəth etmişdir» (1, 206). Səfəvi şahları tərəfindən həyata keçirilən bu siyaset XVI əsrin axırına qədər davam etdi. İskəndər Münsi yazır ki: «II Şah İsmayıllı hər bir tayfa əmirinə müəyyən bir mahali bəxş edirdi. O cümlədən Ələşkərd vilayətini də Sulaq Hüseyin Təkəluya verdi və onu Kürdüstana göndərdi» (47, 212). Bu meyl I Şah İsmayıllıda daha çox olmuşdur. Buna görə də Şah İsmayıllı öz hakimiyətinin ilk vaxtlarından Kürdistanı silah gücü ilə istila etməyə başladı. Bidlis göstərir ki: «O, Diyarbəkir, Mosul və Səncər vilayətlərini işğal etdi. Cəzirə vilayətini istila etmək üçün qoşun göndərdi» (76, 124).

(Ardı gələn sayımızda)

ABD: İsrail ve Lübnan anlaşması 27 Ekim'de imzalanacak!

İsrail ile Lübnan arasında yaklaşık 860 kilometrekarelük deniz sahisi anlaşmazlığına dair yapılacak imza töreni tarihi açıklandı.

Gelişmelerle ilgili açıklamada bulunan ABD Uluslararası Enerji İşleri Özel Koordinatörü Amos Hochstein, İsrail ve Lübnan arasında deniz sınırlarının çizilmesi konusundaki anlaşmanın 27 Ekim Perşembe günü imzalanacağını ifade etti.

ABD Uluslararası Enerji İşleri Özel Koordinatörü Amos Hochstein, İsrail ve Lübnan arasındaki deniz sınırı anlaşmasına dair değerlendirmeyi PBS televizyonuna konuştı.

ABD'li yetkili Amos Hochstein açıklamasında, "Bu anlaşmayı bu perşembe imzalamayı umuyoruz" sözlerine yer verdi.

PeyamaKurd

Erbil, Süleymaniye ve Kerkük'te IŞİD'e operasyon!

Irak güçleri ile Peşmerge güçleri, Erbil, Süleymaniye ve Kerkük'te ortak operasyon gerçekleştirdi. Kürtistan

İdaresi dışında kalan Kürtistani bölgelerden Kerkük'te terör örgütü IŞİD noktalarına operasyon yapıldı.

Irak Terörle Mücadele Birimi, yapılan operasyonda Erbil, Süleymaniye ve Kerkük'te 7 teröristin tutukladığını açıkladı. Operasyonlarla ilgili Terörle Mücadele Birimi'nin açıklamasında, Irak Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığı'nın talimatıyla Terörle Mücadele Birimi, Kürtistan Bölgesi bünyesindeki Peşmerge güçleri ile işbirliği içinde Erbil'de 3 ve Süleymaniye'de 1 teröristin tutuklandığı belirtildi. Terörle Mücadele Birimi güçleri ayrıca, Kerkük'te terör örgütü IŞİD üyesi Ebu Hamza lakaplı sözde liderin de içinde bulunduğu teröristlerin tutukladiğini açıkladı.

PeyamaKurd

Alman güçlerinin Kürtistan ve Irak'taki görev süresi uzatıldı!

Kürtistan Bölgesi ve Irak'ta bulunan Alman güçleri ile ilgili yeni bir açıklama geldi. Bugün bir oturum gerçekleştirilen Alman Federal Meclisi, Kürtistan Bölgesi ve Irak'taki Alman askeri güçlerinin görev süresinin uzatıl-

masi kararını verdi. Kürtistan Bölgesi ve Irak'taki Alman askeri güçlerinin görev süresi bu ayın sonunda biterken, bölgedeki görev süreleri yeniden güncellendi.

Bölgedeki askeri güçlere yönelik Almanya hükümetinin önerisiyle bugün Federal Meclis'te gerçekleştirilen oturumda Almanya askeri güçlerinin görev süresinin uzatılması kararı alındı.

Alman Savunma Bakanlığı ise Federal Meclis'in aldığı karara ilişkin bir açıklama yayımlayarak, Ekim 2023'e kadar çoğu Kürtistan Bölgesi'nde olmak üzere 500 Alman askeri danışmanın Kürtistan Bölgesi ve Irak'ta kalacağını duyurdu.

PeyamaKurd

Başbakan'dan Alman Federal Meclisi'nin kararına ilişkin açıklama!

Alman güçlerinin Kürtistan ve Irak'taki varlığına ilişkin kararını değerlendiren Başbakan Mesrur Barzani, "Federal Meclis'in bugün Irak ve Kürtistan Bölgesi'ndeki Bundeswehr misyonunu genişletme kararını memnuniyetle karşılıyorum" ifadesini kullandı.

Kürtistan Bölgesi Başkanı Mesrur Barzani, Alman Federal Meclisi'nin Kürtistan Bölgesi ve Irak'taki Alman askeri güçlerinin görev süresini uzatma kararını memnuniyetle karşıladı.

Başbakan Mesrur Barzani, resmi sosyal medya hesabından yaptığı açıklamada, "Federal Meclis'in bugün Irak ve Kürtistan Bölgesi'ndeki Bundeswehr misyonunu genişletme kararını memnuniyetle karşılıyorum" sözlerine yer verdi.

Ayrıca Başkan karara ilişkin değerlendiren, "Bölgemizde tiranlığın kök salmasına izin vermemek için ortak bir kararlılıkla bir araya geldik" dedi.

Almanya hükümetinin önerisiyle bugün Federal Meclis'te gerçekleştirilen oturumda Almanya askeri güçlerinin görev süresinin uzatılması kararı alındı.

PeyamaKurd

Lezgin: Peşmerge Güçleri'nin birleştirilmesi yönünde planlar hazır!

Peşmerge Güçleri'nin birleştirilmesi ve düzenlemelerle alakalı Uluslararası Koalisyon'la plan hazırlığı duyuruldu.

Söz konusu duruma dair Peşmerge Bakan Yardımcısı Serbest Lezgin, "Peşmerge Güçleri'nin birleştirilmesi ve düzenlemelerle ilgili Uluslararası Koalisyon'la plan hazırladık. 70 ve 80 Birlikleri Peşmerge Bakanlığı çatısı altında birleştirmek için hazırlık yapıyor" sözlerini dile getirdi.

"Peşmerge Güçleri'nin birleşmesi, Koalisyon'un, Kürtistan Bölgesi'ne daha fazla destek sağlama için teşvik ediyor" ifadesinde bulunan Lezgin, "Hazırlanan plana göre önumüzdeki dört yıl içinde tüm Peşmerge Güçleri, Peşmerge Bakanlığı çatısı altında birleşecek" dedi.

Ayrıca Peşmerge Bakan Yardımcısı koalisyon ekipleriyle iyi ilişkilere sahip olduklarına dikkat çekerek, "Koalisyon güçleri danışma ve

eğitimde Peşmergelere destek vermeye devam ediyor. Peşmerge Bakanlığı'ndaki reform sürecinde başat role sahipler" şeklinde konuştu. Son olarak Peşmerge ile Irak ordusu arasında ortak iki tugay kurulmasıyla ilgili ise Serbest Lezgin şu sözleri aktardı: "Maalesef bu konu çok uzun sürüdü. Bu daha çok Irak'ın durumuyla ilgili, taraflar şu an yeni

hükümeti kurmakla ilgileniyor. Yeni Irak hükümetinin bu iki tugaya ilgili çözüm konusunda ciddi çalışma yürütmesini umuyoruz. İlk yapılacak iş de bu güçlerin bütçe ve maaşlarının temin edilmesidir. Bu iki tugayın görevi başlaması, IŞİD'in sınır bölgelerindeki hareketliliğini önlemesinde önemli bir faktör olacak."

PeyamaKurd

ABD'den Türkiye'ye DSG ülkesine: Eğer HTŞ çekilmezse...

ABD'nin, Ankara'ya "Heyet Tahrir Şam'ı (HTŞ) Afrin ve Halep'in köylerinden çıkarmaması durumunda Demokratik Suriye Güçleri'nin (DSG) bölgeye girişine izin vereceği" mesajı ilettiği öne sürüldü.

Washington Stratejik Araştırma Enstitüsü'nde yayımlanan "Değişen Hatlar ve Yerinden Edilmiş Kişiler: Azaz, Afrin ve HTŞ Saldırısı" başlıklı analiz raporda ABD kanadının, Türkiye'yi uyardığı ifade edildi.

'Anlaşmaya göre HTŞ'nin, çekilmesi gerekiyor'

Söz konusu rapora göre; Amerikalı yetkililer Türkiye'ye, HTŞ'nin Efrin ve Halep'in köylerinden çıkarmaması durumunda Demokratik Suriye Güçleri'nin (DSG) bölgeye girişine izin vereceklerini ifetti.

HTŞ, geride bıraktığımız hafta Afrin'i ele geçirmesi ve Azez ile Bab'a doğru ilerlemesi bölgedeki dengeleri alt üst edecek bir girişim olarak ifade ediliyordu.

HTŞ ile Türkiye'nin desteklediği Suriye Milli Ordusu'na (SMO) bağlı gruplar arasında bir anlaşma imzalandı. Söz konusu anlaşmaya göre HTŞ'nin, Afrin'den geri çekilmesi

DEĞİŞEN HATLAR: ROJAVA ABD VE HTŞ'NİN AFRİN'E GİRİŞİ!

gerekliyor.

Ancak rapora göre Efrin'deki güvenlik ve istihbarat kaynakları HTŞ'nin çekilmedinini vurguluyor.

"HTŞ çıkmazsa, DSG'nin girişine izin vereceğiz"

Efrin'deki müzakerelere yakın bir kaynak, "Amerikalılar Cuma günü Türkiye'yi tehdit etti: Colani (HTŞ lideri) Afrin'den ayrılmalı, aksi takdirde müttefikleri ve Kürtlerin liderliğindeki Suriye Demokratik Güçleri'nin (DSG) içeri girmesine izin verecek" sözlerini vurguladı.

ABD'nin tehdidinin Ankara'yi kızdırdığı ve Türkiye'nin Cebha el Şami'den Afrin merkez ile Mabata-

daki karargahlarına dönmesini istediği kaydedildi.

ABD'nin Suriye Büyükelçiliği salı günü, kenti ele geçiren HTŞ'yi "terörist" örgüt olarak nitelenderek ve Afrin'den derhal çekilmesini istemişti.

ABD Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Vedant Patel ise, "Özellikle siviller üzerindeki etkisi nedeniyle Suriye'nin kuzeybatısındaki son huzursuzluktan endişe duyuyoruz" sözlerini dile getirmiştir.

Sözcü Patel, "Heyet Tahrir el-Şam bir terör örgütüdür ve şiddet faaliyetlerini durdurması gereklidir" diye belirtmiştir.

PeyamaKurd

Rojhilat | Rejîma Îranê keçeye din a Kurd qetil kir

Hat ragihandin ku di xwepêşandanên protestokirina kuştina keça kurd Jîna Emînî de, jineke din a Kurd bi destê hêzên rejîma Îranê hatiye kuştin.

Rêxistina Mafê Mirovan Hengawê ragihandiye ku keça xwandalan a bi navê Nilgîn Ebdulmîlîk a temen 21 salî ku xelkê bajarê Qurwe yê parêzgeha Sine ye, di xwepêşandanên bajarê Hemedanê yên dijî kuştina Jîna Emînî de, ji aliyê hêzên ewlehiya Îranê ve hatiye kuştin.

Hat zanîn ku Nigîn Ebdulmîlîk li zanîngeha pîşeyî ya Hemedanê xwandalan bûye û pişî kuştina wê bi du hefteyan, eşkere bûye ku hatiye kuştin.

Xwendekara beşa endazyariya bijîşkî ya zanîngeha pîşeyî ya Hemedanê Nigîn Ebdulmîlîk, di dema nerazîbûnê li Hemedanê yên roja 12ê Cotmehê di encama lêdana polîs a bi jopê ku li serê wê dane, giran birîndar bûye û pişî wegeriyaye zankoyê jî jiyana xwe ji dest daye.

Xwendekareke ji zanîngeha Hemedanê ku şahidê bûyerê bûye gotiye, "Hêzên Hîraseta Zanîngehê (Hêzên ser bi ıdareya ıstixbarata İlaatê li Zanîngehê) ligel hejmarek hêzên ewlehiye pişî agahdariya mirina Nigîn bîlez çûne beşa navxwe ya zanîngehê û dest bi gefxwarinê li xwendekaran kirine û herwiha malbata Nigîn Ebdulmîlîk a li bajarê Qurwe jî bang kirine ku bêne Hemedanê."

Herwiha hêzên ewlehiya Îranê gef li xwandalan û malbata wê keça kurd xwarine û ji wan re gotine, divê soz bidin ku bibêjin ew keç ji ber xwarina masiyê qutian ên dema wê derbasbûyî jiyana xwe ji dest daye. Dema veşartina termê wê keça kurd jî hêzên ewlehiya Îranê gîvaşike zêde kirine û di bin dorpeçâ wan de li bajarê Qurwe hatiye veşartin.

PeyamaKurd

Heta niha çarenivîsa 3 hezar û 159 Kurdên Êzidî nediyar e

Berpîrsê Nîvîsîngeha Rizgarkirina Kurdên Êzidî yên Revandî ragihand ku hîn jî 300 hezar Kurdên Êzidî li koçberiyê dijîn û beşa

herî zêde li parêzgeha Duhokê ne. Her wiha dibêje, nêzîkî 133 hezar Kurdên Êzidî li kampan û di bin çadiran de dijîn û 3 hezar û 159 Kurdên Êzidî heta niha nediyar e ku li ku ne. Rêveberê Koç û Koçberan yê Dihokê jî dibêje, "Hîn 3 hezar û 159 Kurdên Êzidî yên ku hatine revandin, nehatine rizgarkirin û çarenivîsa wan ne diyar e." Berpîrsê Nîvîsîngeha Rizgarkirina Kurdên Êzidî roja Pêncsemê di derbarê hejmara wan Kurdên Êzidî yên ku hîn jî di destê DAŞê de ne û çarenivîsa wan ne diyar e, ji Tora Medayî ya Rûdawê re got, "Ji tevahiya 6 hezar û 417 Kurdên Êzidî ku pişî dagirkirina navçeyen Şingal û derdorê wê ji aliyê çekdarên DAŞê ve hatine revandin, wan 3 hezar û 555 kes rizgar kirine."

Koçberen Kurdên Êzidî li 16 kampên Herêma Kurdistanê niştecih in ku li Zaxoyê di 4 kampan de 19748 kes, li Sêmêlê di 9 kampan de 86330 kes, li Akrê di kampekê de 7339 kes û li Amêdî di kampekê de 3178 kes dijîn. Berpîrsê Nîvîsîngeha Rizgarkirina Kurdên Êzidî her wiha anî ziman, "3 hezar û 159 kes ji wan mane û hîn jî çarenivîsa wan ne diyar e. Lî dibe ku beşek ji wan hîn li Kampa Holê û beşek li navçeyen Sûriyê bin." Di sala 2014an de pişî ku Daişê Mûsil kontrol kir, çekdarêne wê, êrîşî navçeyen kurdnişîn yên parêzgeha Neynewa û Şingalê û derdora wê kirin û bi sedan Kurdên Êzidî bi zindî binaxkirin, bi hezaran revandin û wêrankarî li wan navçeyan li pey xwe hiştin.

rupelanu.com

Abdurrahman Kurt: Azerbaycan ji bo me ci ye Kurdistan jî ew e

Parlamenterê berê yê AK Partiyê û Endamê Lijneya Rêveber a Biryara Navendî ya AK Partiyê Abdurrahman Kurt ragihand ku li Tirkîyê "înkar û asîmîlasyon di pîrsa Kurd de nemaye, lê belê di mijara demokrasiyê de ti sînor nînin, lewma muxatabê pîrsigirêkîn Kurdan Serokomar e." Kurt derbarê perwerdehiya bi zimanê dayikê de jî got, "Her tişa dema ku hest, yekîti û hevgirtinê ji bo Tirkîyê xurtir bike, dikare pêk were."

Sibe Serokomarê Tirkîyê Recep Tayyipp serdana Amedê dike û di merasîmekê de 140 projeyan vedike.

Bîryar e Serokomarê Tirkîyê 13 projeyen şaredariya mezin ya Amedê veke, di nav de nûjenkirina navçeya Sûra Amedê, wêstgeha paqîjîkirina ava pîs li ser Çemê Dicle û projeya cade û bexçeyen nişîmanî yên Amedê.

Ji aliyê din cihê meraqê ye ku sibê Erdogan dê ji Amed, ci peyaman bide.

Endamê Lijneya Rêveber a Biryara Navendî ya AK Partiyê Abdurrahman Kurt, beriya serdanê bersîva pîrsîn Berpîrsê Ofîsa Rûdawê ya Amedê Maşallah Dekak yên derbarê rojêve de da.

Kurt bal kişand ser girîngîya serdana Erdogan a bo Amedê û got: "Di nava vê aloziya cîhanê de, Tirkîyê bi saya Serokomarê me birêz Recep Tayyip Erdogan performansek mezin nîşan da. Ew wek siyasetmedarekî, ku kariye bibe rîberê tekane hevsengî di navbera navendîn rojhîlat û rojava yên ku li cîhanê hatine avakirin de biparêze, û xwedîyê wê hêzê ye ku nêzîkî rast û dadmendîyê û nermîbûnê bimîne. Ev ji bo Tirkîyê tiştekî pir zehmet e ku mirov xeyal bike."

"Helbet muxatabê pîrsigirêkîn Kurdan Serokomarê me ye"

Li ser pîrsa Erdogan di serdana xwe ya sibe de, li ser çareseriya pîrsigirêkî Kurde dê peyamekê bide? Kurt got: "Nêrîna wî ya li pîvajoyê her tim wîsa ye. Mînak pîngava zindana Amedê ıdî bûye parçeyek ji pîvajoyê. Helbet hîvîyen cuda ji civakê derdi Kevin holê, wek mînak mirov dikare bîbêje ku di derbarê tayînkirina mamosteyen bi kurdî de me hîvîyek ciđî dît. Lî ya ku tê eşkerîkin ev e: Me înkar û asîmîlasyon pîrsigirêkî Kurde qedand. Di vê wateyê de pîrsigirêkî Kurde nîne, lê pîrsigirêkî Kurdan heye. Pîrsigirêkî Kurde aliyan hene, lê belê di mijara demokrasiyê de ti sînor nînin. Ew dînamîk e, pêş dikeve, di pîvajoyê de gavek hewce dike ku gavek din were. Ji ber vê yekê di vê pîvajoyê de muxatabê pîrsigirêkî Kurde helbet Serokomarê me ye."

Bi hev re, me gevîn pir ciđî yê wan hevdîtinan dît, ku di cîvaka sîvîl xuya bûne. Gavîn weke vekirina TRT 6 (TRT Kurdi), besîn zanîngehê (Kurdoloji), pîvajoyê ku rî dide nêzîkatiya duzimanî li ser tabelayê me bi cih bibe, dibe ku di pêşerojê de bibe sedema avakirina perwerdehiya duzimanî. Her tiş girêdayî asayîbûn û bawerîyê ye."

"Eger Kurd qezenc neku, Tirk jî bi ser nakevin"

Kurt li ser pîrsa "gelo armanca AK Partiyê ya perwerdehiya duzimanî heye yan na jî wiha got: "Niha berî ku em li ser vê yekê bifîkirin ku AK Partiyê daye pêşîya xwe, em wiha bifîkirin; ev dê hêzê bide Tirkîyê yan zîrârê bide? Ji ber ku berê dema behsa pîrsigirêkî kurde dikir, me her tim digot; Di vê mijarê de divê bi rîyeke ku di nava

fikarên Tirkan û daxwazê Kurdan de hevsengiyê çêbîke hebe. Ji ber ku em di erdnîgariya bermayıya Osmaniyan de ne, erdnîgariya me

girêkên xwe re bidomînîn.

Eger mebest ev be; hevdîtinêni bi beşen civakî yên cuda yên Kurdan re, ji çek û tundiyê dûr in, bi ya

ji aliyê emperyalîstan ve hatiye perçekirin. Em hemû bi hev re dibînîn ku pergala ku hêj hêvî dike ku ji berde wamiya vê perçebûnê sûd werbigire, iro jî di pîvajoya ku bi şerîn wekaletê pêş dikeve de, ji bo ku li herêmê ıstîsmara emperyalîzma navneteweyî bidome, pîvajoyen li herêmê sabote dike. Tişta ku divê em li vir bikin ev e ku em bi hev re bin. Divê em vê yekê bizanbin; tiştê ku eger Kurd qezenc nekin, Tirk jî bi ser nakevin."

Kurt bersîva pîrsa "Dibe mafê Perwerdehiya bi zimanê dayikê were dayîn" da û got: "Çima na? Bi gotineke din ev daxwazeke civakî ye ku dê bi vê pîvajoyê derkeve holê. Her tişta dema ku hest, yekîti û hevgirtinê ji bo Tirkîyê xurtir dikare pêk were."

"Tirkîyîbûn ne Tirkbûn e"

Kurt herwiha got: "Bertekêن civakê yên li hemberî HDPê yên pişî çalakîyê xendek û çalan di rastîyê de jiyana bi hev re ye û divê weke helwesteke li dijî sabote Kirinêna wê bê xwendin. Divê bi zelâşî were diyarkirin ku Kurdbûne Tirkîyî, lê nebûne. Di salên 90î de gund hatin şewitandin û xelkê mal û warên xwe li dû xwe hiştin berê xwe nedan Zaxo, Duhok û Hewlêrê, ê berê xwe dan Wanê, Amedê, Stenbol, Edene, Mêrsin û Izmirê, ev jî nîşan dide ku Kurdbûne Tirkîyî."

Li ser pîrsa "Ji ber ku rî li ber perwerdehiya bi zimanê dayikê nayê vekirin, di nava Kurdan de şkeştinek heye. Weke Abdurrahman Kurt, ji perwerdehiya bi kurde heta pêkhatina pîvajoyeke nû ya aşîfî û çareseriye hîvîyekî we ya wiha heye?" Kurt wiha axîvî: "Ez hîsan nabînîm ku li ser vê yekê berî 2023 were axaftin. Divê hûn rasteqîn bin. Lî pişî sala 2023an neperwerdehiya bi zimanê dayikê, lê em bibêjin perwerdehiya duzimanî ê watedartir bibe. Ji ber ku piraniya Kurde Tirkîyê bi her awayî duzimanî ne, lê bi bawerîya min hem mirovahî û hem jî erkek İslâmî ye ku zimanê xwe yê dayikê ji bîr nekin û ev çand bijî. Ev mîsyon ji ber tîrsen cûrbecûr hat xeniqandin. Metrisya parçekirina welat û manîpulasyonen hîvîn navneteweyî yên li ser vê pîrsigirêkî ev tîrs zêde kiriye."

Abdurrahman Kurt bal kişand ser girîngîya asayîbûna di navbera her du aliyan de û tekez kir ku normalîzekirin meseleya xwebawerîyê ye û got: "Divê ev xwebawerî bigîhêye vê astê. Azerbaycan ji bo me ci ye, li wir hemînjadîn me hene, dema ku Kurdistana Iraqê jî wiha bibe, em dê bawer bikin ku ev civak êdî normal bûye. Ew mirovîn me ne, ev jî mirovîn me ne. Ew dewleta me ye, ev jî dewleta me ye. Dema ku em karibin vê nêrîn cîbicî bikin di navcîkê de, em bibêjin hem Azerbaycan û hem jî Kurdistana Iraqê jî perçeyek in jî me, wê demî ew xwebawerî jî çedîbe û her tiş asayî dibe."

"Em girîngiyê didin Kurdistana Iraqê"

Di berdwamiya axavtina xwe de Kurt mijara vîze û gestên asmanî yên di navbera Herêma Kurdistana û Tirkîyê de gavîn hîsan in û wiha pê de cû: "Em bi rastî girîngiyê didin Kurdistana Iraqê. Em di serdemeye şafîfîkirinê re derbas bûn, lê hîvîyên civakê zêde ne. Tirkîyê ji bo Kurdistana Iraqê girîng e, ew jî bo me girîng in. Ji ber vê yekê ne mimkûn e ku wî ev yek ji Kurdan re gotiye. Me hînekî şafîfîkirin, gotin 3, me 13 fîm kir."

Kurt got, "Di vê navberê de bila em banga xwe nû bikin û em bi girîngî ji gelê Kurd dixwazin ku zarokên xwe zêde bikin."

Kurt got, "Di vê navberê de bila em banga xwe nû bikin û em bi girîngî ji gelê Kurd dixwazin ku zarokên xwe zêde bikin."

"Em girîngiyê didin Kurdistana Iraqê"

Di berdwamiya axavtina xwe de Kurt mijara vîze û gestên asmanî yên di navbera Herêma Kurdistana û Tirkîyê de gavîn hîsan in û wiha pê de cû: "Em bi rastî girîngiyê didin Kurdistana Iraqê. Em di serdemeye şafîfîkirinê re derbas bûn, lê hîvîyên civakê zêde ne. Tirkîyê ji bo Kurdistana Iraqê girîng e, ew jî bo me girîng in. Ji ber vê yekê pir girîng e."

Abdurrahman Kurt bal kişand ser girîngîya asayîbûna di navbera her du aliyan de û tekez kir ku normalîzekirin meseleya xwebawerîyê ye û got: "Divê ev xwebawerî bigîhêye vê astê. Azerbaycan ji bo me ci ye, li wir hemînjadîn me hene, dema ku Kurdistana Iraqê jî wiha bibe, em dê bawer bikin ku ev civak êdî normal bûye. Ew mirovîn me ne, ev jî mirovîn me ne. Ew dewleta me ye, ev jî dewleta me ye. Dema ku em karibin vê nêrîn cîbicî bikin di navcîkê de, em bibêjin hem Azerbaycan û hem jî Kurdistana Iraqê jî perçeyek in jî me, wê demî ew xwebawerî jî çedîbe û her tiş asayî dibe."

rudaw.net

Nêçîrvan Barzanî û Balyozê Brîtanyayê civyan

Nêçîrvan Barzanî Serokê Herêma Kurdistanê ûro Sêsema 18.10.2022 li bajarê Hewlêrê, di civînekê de ligel Mark Bryson Richardson Balyozê Brîtanyayê li Iraqê û şandeya pê ra pêşhatêñ dawî yên rewşa siyasî li Iraqê, hilbijartina Serokkomar û erkdâkirina Serokwezîr ji bo pêkanîna kabîneya nû ya hikûmeta Iraq Federal

gotubêj kirin.

Serok Nêçîrvan Barzanî careke din tekîd kir ku gelek girîng e hikûmeta nû ya Iraqê karêñ xwe yên pêşîne destnîşan bike û xizmet-gûzarî û derferêñ karî pêşkêş bike, derfet jî heye hindek ji pirsgirêkîn welat çareser bike, û herwesa aliyeñ Iraqê li ser berjewendiyêñ bala yên welatî divê bi awayekî

stratejîk hîzir bikin û bi hev ra ji bona çareserkirina pirsgirêkan û vegerandin û parastina seqamgîriyê kar bikin.

Rewşa navxwe ya Herêma Kurdistanê mijareka din ya civînê bû ku têda tekîd li ser girîngiya parastina yekrêziya navbera alî û pêkhateyêñ Herêma Kurdistanê hate kirin. Her du alî hevhizir bûn ku di warê demokrasiyê da welatêñ dost û civaka navdewletî ji nêzîk ve cavdêriya Iraq û Herêma Kurdistanê dîkin û çaverêne ku astengî û arîşeyê li pêşîya hilbijatinan çareser bikin. Têkiliyêñ Iraq û Herêma Kurdistanê ligel Brîtanyayê û derfetêñ berfirehkirina hevkariyêñ hevbeşen navbera wan da û bi taybetî di warê kar û berhemanînê da, têkiliyêñ Iraq û Herêma Kurdistanê digel welatêñ cîran û herêmî û rewşa herêmî bi giştî çend mijarêñ din yên civînê bûn ku birêz Konsolê Giştiyê Brîtanyayê yê Herêma Kurdistanê têda amade bû.

KDP.info

Berdevkê YNK Soran Cemal Tahir: YNK di kabîneya nû de ji 4 wezaretê Kurdistanî 2 wezaretan werbigire

Berdevkê Yekîtiya Niştimaniya Kurdistanê (YNK) Soran Cemal Tahir ragihand ku YNKê di karê siyasî de xwedî prensîbêñ neguhertî ye û di çarçoveya beşdarbûna di hevpeymaniya rîveberiya dewletê de ji bo çareserkirina pirsgirêkîn di navbera hikûmeta Herêma Kurdistanê de bername pêşkêş kiriye. Hikûmeta Iraqê pêşbînî dike ku YNK di kabîneya nû de ji 4 wezaretê Kurdistanî 2 wezaretan werbigire.

YNK dest bi diyaloga niştimanî ya berfireh dike

Dr.Soran Cemal Tahir peyîvdarê fermî yê Yekîtiya Niştimaniya Kurdistanê (YNK) di hevpeyvînekê de digel malpera fermî ya YNKê (PUKMEDIA) ragehand: Lî belê, neteweya berfireh pabendî pirensîpêñ serok Mam Celal bûne ji bo ku welat ber bi peravê aştiyê ve biçe û krîz û kîşeyêñ siyasî, ewlehî, aborî û idarî derbas bike."

Piştî ku Mihemed Şîa Sûdanî ji bo pêkanîna hikûmeta nû ya Iraqê destnîşan kir, yekem serdana wî bo Serok Bafel Talebanî roja (10.13.2022) li Bexdayê bû.

Berdevkê YNK got: "Her du aliyan nêrîn û helwestên YNKê yên derbarê mekanîzma pêkanîna hikûmetê û dabînkirina mafêñ gelê Kurd de gotûbêj kirin." Herwaha got: "Carna pêwîstiyêñ qonaxê dibe ku pêwîstî bi guhertina hin stratejiyan hebe ji bo bidestxistina armancêñ ku di berjewendiya gelê Kurd û Iraqê bi

giştî de ne, bi pêşkêşkirina bername û pêşniyaran bo hikûmeta nû".

"Di çarçoveya beşdarbûna di nava koalisyonâ rîveberiya dewletê de bernameyek pêşkêş kir"

Derbarê stratejî yan projeya ku di çarçoveya maf û daxwazêñ gelê Kurd de ji bo hikûmeta bê hatiye amadekirin, Dr.Soran Cemal Tahir got "Ji bo çareserkirina pirsgirêkîn di navbera Hikûmeta Herêma Kurdistanê û hikûmeta federal de li gorî destûra Iraqê."

"Hewldana me ya sereke dabînkirina mafêñ Kurd û gelê Iraqê bi giştî ye, ne ji bo destkeftî, îmtiyaz û postêñ di hikûmeta dahatû de û YNK jî piştevaniya pêkanîna hikûmeteke bihêz e ku bikaribe demokrasiyê pêk bîne. Di hikûmeta bê de pişka kurdan dê 4 wezaret be ku yek ji wan wezareta sivil e

"Pêşê Kurdan di hikûmeta bê ya Iraqê de 4 wezaret in ku yek ji wan

wezareta sivil e û YNKê dê 2 wezaret û hejmarek cîgîrên wezîr û rîveberên giştî di hikûmeta bê de werbigire."

"Xurtkirina têkiliyêñ siyasî bi hemû hêz û aliyeñ siyasî re stratejiyek e" Roja 17.10.2022ê bi serpereştiya Serok Bafel Talebanî, yekemîn civîna Mekteba Siyasî li Bexdayê hat lidarxistin.

"Gelek plan û bername hene ku dê di demek nêzîk de bêne cîbicîkirin, daku endamîn Mekteba Siyasî di bin çavdêriya Serok Bafel Talebanî de li Bexdayê hebûna xwe ya berdewam hebe, ji bo veberhêna li ser paşxaneya siyasî ya stratejîk ku ji aliyeñ Serok Mam Celal ve hatiye avakirin."

Soran Cemal Tahir got: "Xurtkirina peywendiyêñ siyasî li gel hemû hêz û aliyeñ siyasî û parastina mafêñ gelê Kurd di proseya siyasî û rîveberiya Iraqê de stratejiya YNKê ye li Bexdayê."

PUKMEDIA

Kesên nenas otombîla pizîşkekî Kurd li Dirbêsiyê şewitandin

Li bajarê Dirbêsiyê yê Rojavayê Kurdistanê kesên nenas ûro otombîla doktorekî Kurd şewitandin.

Bûyer serê sibeha ûro Yekşembiyê 23ê Cotmeha 2023an li navenda bajarê Dirbêsiyê çê bûye, lê nehatiye zanîn ku otomobîl ji aliyeñ kî ve hatiye şewitandin an armanca wan ci bûye. Li gor zanyariyê Rûdawê, pizîşkê ku otomobîla wî hatiye şewitandin, navê wî Mihemed Isa Mela İbrahim e. Asayışa Rîveberiya Xweser heta niha derbarê bûyerê de daxuyanî nedaye.

Dirbêsiyê bajarekî sînorî ye û dikeve rojavayê bajarê Qamişlo û dikeve navbera herdu bajarêñ Amûdê û Serê Kaniyê yên Rojavayê Kurdistanê.

Rûdaw

18-24 Cotmeh, Oktyabr sal. il 2022

Serokkomar û xanima yekem ya Éraqê serdana mezârê Mam Celal kirin

Serokkomarê Éraqê û xanima yekema Éraqê serdana mezârê serok Mam Celal kirin. Serokkoamr Ebdul

Letîf Reşîd û xanima yekema Éraqê Şanaz İbrahim Ehmed serdana mezârê serok Mam Celal kirin û tecegulek wek wefadarî li ser mezârê dînan. Hêjayî gotinê ye ku ûro çarşemê 19-10-2022'an serokkomarê Éraqê Ebdul Letîf Reşîd û xanima yekema Éraqê Şanaz İbrahim Ehmed bi riya firokexaneya navnetewî ya Éraqê ji bajarê Bexdadê gîhiştin bajarê Silêmaniye û ji aliye parêzgar Dr. Heval Ebu Bekir û hejmarek ji berpirsêñ hîzbi û hikûmî ve hat pêşwazî kirin.

PUKMEDIA

Serokê ITCê Hesen Turan: Kurd nikarin maddeya 140 pêk bînin, ji bo Kerkükê êdî dora Tirkmenan e

Serokê Eniya Tirkmenî ya Iraqê (ITC) Hesen Turan ragihand, Kurd nikarin xala 140emîn a Destûra Bingehîn a Iraqê ku di makezagonê de hatiye diyarkirin wek xwe bi cih bînin. Turan got, "niha dora Tirkmenan e ku li Kerkükê posta parêzgariyê werbigirin" û diyar kir, tu civakek bi tena serê xwe nikare Kerkükê birêve bibe û bîyîr li qedera wê bide.

Serokê partî û aliyeñ siyasî yên Tirkmen ûro li avahîya Eniya Tirkmen a Iraqê (ITC) ya li paytexta Iraqê Bexdayê li hev civîyan û piştre civîneke çapemeniyê saz kirin.

Serokê ITCê Hesen Turan pişti civînê ji peyamnîrê Rûdawê yê Bexdayê Enmar Xazxî re behsa gotara li ser çarenivîsa navçeyêñ Kurdistanî yên li derveyî idareya

Herêma Kurdistanê kir ku di Destûra Iraqê de wek "Herêmî Nakok" hatine qeydkirin.

Hesen Turan got, "Cîbicîkirina maddeya 140 bi lihevkirina siyasî pêkan e. Kurd nikarin vê maddeyê weke ku di makezagonê de hatiye pêk bînin. Ji ber ku Neteweyî Yekbûyî jî di rapora xwe ya 2018'an de banga lihevkirina siyasî berî cîbicîkirina wê maddeyê kir." Di beşeke din a axaftina xwe de, Serokê Eniya Tirkmenîn Iraqê behsa helwesta tirkmenan derbarê paşeroja Kerkükê de kir û ragihand, "Helwîsta Tirkmenan zelal e û divê lihevkirineke siyasî di navbera Tirkmen, Kurd û Erebîn de li Kerkükê hebe ji bo rîvebirina wê parêzgehê, dosyeya ewlehiyê û paşeroja parêzgehê. Wê demê çêdîbe ku li ser modelekê lihevkirin bê kirin û bi lihevkirina bi hemû aliyan re bê cîbicîkirin."

Hesen Turan destnîşan kir, "Serdema sepanîna iradeya pêkhateyan derbas bûye. Pêkhateyek bi tena serê xwe nikare parêzgehê birêve bibe û bîyîr li çarenivîsa Kerkükê bide." Di bersiva pirseke din a Rûdawê ya têkildarî rewşa ewlehiya Kerkükê de, Serokê Eniya Tirkmenî ya Iraqê rewşa Kerkükê weke "pir baş" bi nav kir û got, "Bi nêrîna min dosyeya ewlehiyê ji ber ku ji aliyeñ navendê ve serpereştiya wê tê kirin, pir baş e. Divê rîvebirina Kerkükê bidin pêkhateya Tirkmen. Pêkhateya Kurd derfeta xwe wergirt û pêkhateya Erebî jî derfeta xwe wergirt. Niha dora Tirkmenan e ku posta Kerkükê werbigrin."

Rûdaw

Nêçîrvan Barzanî û Fermandarê Hevpeymanan rewşa Sûriyê gotûbêj kirin

Serokê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî, iro Yekşema 16.10.2022 li bajarê Hewlêrê, di civînekê da digel birêz Fermandarê Giştî yê Hêzên Hevpeymanan li Iraq û Sûriyê Gener

al Matthew McFarlane û şandeya pê re, pêşhatêن dawî yên di warê emnî da û gef û metirsiyên terorê û rûbirûbûna DAIŞê li Iraq û Sûriyê û dawî peymana li hevtêgihiştinê ya Pêntagonê digel Iraq û Herêma Kurdistanê, prosesa makesaziyê li Wezareta Pêşmerge û yekkîrina hêzên Pêşmerge gotûbêj kirin.

Herdu aliyan tekezî li ser girîngiya berdewamiya hevkarî û piştevaniya Hevpeymaniya Navdewletî ji bo Iraq û Herêma Kurdistanê ji bo ji navbirina bi temamî ya DAIŞê û jinavbirina metirsiyên wan li ser aştî û aramiya Iraq û Sûriyê û navçeyê kirin. Di vê derbarê de General McFarlane tekezî li ser pêgirbûna Hevpeymaniya Navnetewî ya li ser berdewamiya palpiştiya Iraq û Herêma Kurdistanê di şerê dijî terorîstan de kir û her du alîyan hevkarî û hemahengîya di navbera artêşa Iraqê û hêzên Pêşmerge bo şerê dijî terorîstên DAIŞê bi pêwîstî zanî. Rewşa navxwe ya Herêma Kurdistanê, dawî pêşkeftinê prosesa siyasî, hilbijartina Serokomarê Iraqê û erdkarkirina Serokwezîrê nû ji bo pêkanîna kabîneya nû ya hikûmeta nû ya Iraqa Federal, dawî pêşhatên herêmî bi giştî çend mijarê din yên civînê bûn ku Wezîrê Pêşmerge yê Herêma Kurdistanê û Konsolê Giştî yê Amerîka li Herêma Kurdistanê tê de amade bûn. **KDP.info**

Îran: Amerîka hewl dide agirê li Îranê gurr bike

Wezîrê Derve yê Îranê Amerîkayê tohmetbar dike ku destwendanê di xwepêşandan de dike û dibêje "Amerîka hewl dide agirê nav Îranê geş bike daku givaş li ser Terhanê çêbin û di danûstandinê etomî de destkeftina ji Îranê bistîne, lê ew ti destkeftekê nadîn Amerîkayê." Nerazîbûn û xwepêşandanê li Rojhîlatê Kurdistanê û Îranê ketin hefteya şeşem û li hinek bajarêne wek Sine, Mahabad, Kırmaşan, Tehran û Tewrêz xwepêşandan hatin kirin.

Li ber Zanîngeha Şehîd Beheşti ya li Tehrana paytexta Îranê xwendekar bi hêrs in û nerazîbûnê xwe derdibîrrin. Druşmîn li dijî diktator û sitem û zordariyê dibêjin. Li Beşa Bijîskî yê Zanîngeha

Tewrêzê jî xwendekar ketine mangirtinê û nerazîbûnê xwe tînizman. Herwiha Cîgirê Wezîrê Navxwe yê Îranê dibêje, xwepêşandan di rojêne yên dawî de ne ku, ew wan bi "Bêserûberiyê" binav dijin. Polîsê Zahîdan dibêje ku 57 xwepêşander bi tometa dirustkirina bêserûberiyê û ziyangihandina bi mal û milkêni giştî hatine girtin.

Rêveberê Polîsê Sîstan Beloçistan Ehmed Tahirî got "Polîs yekser giştî û ew kes nas kirin û girtin. Hejmarek ji kesen ku hatin girtin, çete ne, û pêşîneya wan a tawanîn heye û zanyariyê me li ser wan hebûn."

Birêveçûna xwepêşandan li Tehran û Tewrêzê, herwiha li piraniya bajarêne welatên cîhanê yên wek Tokyo (Japon), London (Brîtanya) û Berlîn (Almanya) rastiya wê yekê nîşan didin ku, nerazîbûn li beramber mirina Jîna Emînî bêhtir bûne. Di xwepêşanda Berlînê bêhtir ji 80 hezar kesî besar bûn.

Xwepêşander Aznûş Reffî got "Hestekî min ê kêmînak heye ku, dibînim ev hemû xelk bi bê liberçavgirtina ol û bîrûbaweriyyê hatine li dijî Komara Islamî ya Îranê hevdû girtine." Berpirsîn bilind ên Îranê, welatên rojava bi barûda li pişt xwepêşandan tometbar dijin.

Wezîrê derve yê Îranê dibêje, Amerîka dixwaze guşarêne xwe liser Îranê bêhtir bike, da ku wê bi Rêkeftina Etomî, neçar bike. Wezîrê Derve yê Îranê Husîn Emîr Ebdullehyan ragihand "Amerîkî, tevî ku danûstandina peyaman di navbera me de berde-wam e, hewl didin agirê wan pirsîn di çend rojêne bûrî de, li Îranê hebûn, xweş bikin. Bi nerîna min çavêne wan li wê yekê ye ku ji aliye siyasî û derûnî ve, guşarê li ser me bikin, da di gotûbêjan de, destkeftiyan bidest bînîn. Em ti destkeftiyê nadîn Amerîka." Mehek û şes roj in, xwepêşandan li navxweya Îran û dehêne welatên cîhanê birêve dicin. Ti nişana bêdengî û rawestanê li xwepêşandan, ne diyar e.

Serok Barzanî pêşwazî li Balyozê Brîtanya li Iraqê kir

Serok Mesûd Barzanî pêşwazî li Balyozê Brîtanya li Iraqê Mark Bryson Richardson kir û di wê civînê de Serok Barzanî tekezî PDK pêşengê pêgihandina jinê çalak bûye û ji bo pêşxistina civakê herdem rol daye jinan.

iro Dûşema 17.10.2022 li Selaheddîn Serok Mesûd Barzanî pêşwaziya Mark Bryson Richardson Balyozê Brîtanya li Iraqê kir.

Di hevdîtinê de David Hunt Konsolê Giştî yê Brîtanya amade bû, guhertinê dawî ya di nav qada siyasî û hilbijartina dawî ya Serok Komariyê hate guftûgokirin û herdu aliyan tekezî li ser wê yekê kirin ku pêwîst e pêngavêن avakirina hikûmeta nû ya Iraqê li gor îstîhqaqata hilbijartinê bê û bi

pêwîst jî zanî ew programa ku ji aliye besdarbûyên proseya siyasî li ser rîkkeftine, bê bi cîh kirin. Bi awayek ew program wekî nexşerîyek be ji bo rîrewa proseya siyasî ya Iraqê ber bi aramiya siyasî ve.

Her di vê hevdîtinê de Serok

Barzanî tekezî jî li ser girîngiya rola jinan û bihêzkirina wê rolê kir û balkışand li ser wê yekê ku Partiya Demokrata Kurdistanê pêşengê pêgihandina jinê çalak bûye û ji bo pêşxistina civakê herdem rol daye jinan. **KDP.info**

Hêzên Almanyayê dê saleke din li Iraqê û Herêma Kurdistanê bimînin

Parlementoya Almanyayê ji bo dirêjkirina erkên xwe leşkerî yên li Iraq û Herêma Kurdistanê heta meha Cotmeha 2023an bi belê deng dan.

Li gorî bîryara Parlamentoya Almanyayê, hêzên Almanyayê dê li Herêma Kurdistanê û Iraqê bimînin û li ser perwerdekirina hêzên Pêşmerge û artêşa Iraqê berdewam bin. Parlamenterekî Partiya Sosyal Demokrat ji Rûdawê re ragihand, Hikûmeta Iraqê û Herêma Kurdistanê rûbirûyê pirsgirêkeke mezin in.

Parlementoya Federal a Almanyayê lîsteyek dirêj a mijaran nîqaş dike ku yek ji wan jî cîgirê serokê parlamentoye ye.

Cîgirê Serokê Parlamentoya Federal a Almanyayê Katrin Göring-Eckardt got, "Niha ez daxwaza xala 28an a ajandeya civînê dikim. Ev yek girêdayî gotûbêjkirina projebiraya Komîteya Derve ya li ser daxwaza Hikûmeta Federal e ku ji bo berdewamkirina erkê hêzên çekdar ên Almanyayê ji bo aramî, ewlekî û nehîştina bîhêzbûna DAIŞê û pişte-vaniya lihevhatina li Iraqê. Derbarê vê projebiryarê de em ê paşê deng bidin."

Parlementeran li ser rewşa Herêma Kurdistanê û Iraqê gotûbêjeke germ kirin.

Parlementera fraksiyona Partiya Sosyal Demokrat Dr. Nils Schmidt anî ziman, "Rêveberiya herêmî ya li Bakurê Iraqê li Kurdistanê û hikûmeta navendî ya Bexdayê di tengasiyeke mezin de ye. Di salêne dawî de li Iraqê bikaranîna hêzên ewlekariyê û xurtkîrîna hêzên ewlekariyê dest pê kir. Niha dema avêtina gava

din e. Saziyên sivîl ên dewletê ji nû ve bîn avakirin û xurtkirin. Divê dewleta asayışê bibe dewleteke sivîl. Pêwîst e

Pêşmergeyên li bakurê Iraqê bîn birêvebirin û wezaret di idareya dewletê de be; gendellî pirsgirêkeke gelekî mezin e li tevahiya Iraqê. Ji ber vê yekê divê xurtkirina rîveberiya sivîl, serbixwebûna dadgehan û xurtkirina zelaliyê di nava saziyên giştî de di çarçoveya erkan de were destekkirin."

Parlementereka navdar a partiya herî mezin a opozisyonê rexne li partiyê hevpeymaniye di hikûmeta federal de kir ku siyaseteke zelal li hember Iraqê nîne, tevî ku fraksiyona wê pêştir gotibû ku ew dê deng bidin daxwaza hikûmetê.

Parlementera fraksiyona Krîstian Demokratan Dr. Norbert Rottgen got, "Ez gîhîştîm wê encamê ku ti berdevkêne fraksiyonê hevpeymaniye hikûmetê bersiv nedane vê rexneya li ser naverokê ku di siyaseta derive ya Almanyayê de stratejî nîne. Bi yek gotinê bersiv nedan. Li ser vê yekê tiştek nehate gotin. Ü ev yek encameke dramatîk e ji ber ku aramiya Iraqê bîngeheke pêwîst e ji bo aramiya tevahiya herêmî."

Ji 644 parlementerên ku di civînê de amade bûn û dengê xwe dan, 535 parlementeran dengê erê û 104 parlementeran dengê na dan. Bi vê yekê jî artêşa Almanyayê dikarin heta 31ê Cotmeha 2023an li Herêma Kurdistanê û Iraqê bimînin. **rupelanu.com**

Mesrur Barzanî bo konsul û nûnerên welatan: Em dixwazin hevbeşiya me û welatên bihêz hebe

Serokê Hikûmeta Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî di civîna li gel kon-

de û herwaha ez dixwazim derbarê çaksaziyê Pêşmerge de jî em biax-

ha wek dizanin mijara çaksaziyê li dadgeha federal û mijarê hatine cemidandin ên din ku ji bo me û Bexdayê giring in. em hêvîdarin niyetekî paqîj a bihêz ve û bi başî ber bi pêş ve em biçin. Hêvîdarim serokwezîr jî serkeftî be.

Mijara me ya serekî îro li ser aboriyê ye, herwa dixwazim behsa çaksaziya Pêşmerge bikim. Spasiya hevbeşen me dikim. He v p e y m a n i y a

Navnetewî ku hewkariya me kirin di mijara çaksaziya Pêşmerge de ku ber bi pêş de çûye. Dibe ku bilezekî zêde nebe ku em jê bi hêvîne û em baş dibînin. Hêvîdarim berdewam bike û bibe sedem ji bo seqamgiriya navçeyê û hemû Iraqê jî. Em kar dîkin di nêzîk de li gel hikûmeta Iraqê, ji bo zêdetir li gel yek kar bikin. Ew cihênu valatiya ewlehiyê heye dagrin û hêvîdarim li gel ava bûna hikûmeta nû pêngavênu nû zêdetir bên avêtîn bo tejî kirina wan cihênu valatiya ewlehiyê lê heye, bi hêzên hevbeş ve ku me rîkeftin li ser kiriye li gele hikûmeta federal, ku du lîwayên hevbeş hebe li wan navçeyan bên bicîh kîrin. Ji ber ew never ji aliye DAIŞê ve têbikaranîn." **KDP.info**

sul û nûner û dîplomatên welatên biyanî yên li Herêma Kurdistanê de ragehand, li ser çend pirsekî giring dê biaxîvin, ku "Hevbeşiya me bihêztir be."

Îro 18.10.2022yê Mesrûr Barzanî li gel konsul û nûner û dîplomatên welatan li Herêma Kurdistanê civiya û di destpêka gotinên xwe de ragehand: "Ez keyfxweşim li gel we careke din civiya me û derbarê çend pirsên giring li Herêma Kurdistanê em biaxîvin. Ji bo ku hevbeşiya me bihêztir be, gelek mijar hene ku em gotûbêjê li ser bikin.

Herwaha amaje bi wê yekê jî kir ku: "Derbarê pêkanîna hikûmetê li Bexda, ew yasayê hikûmeta federal derxistine, pirsa çaksaziyê, aborî û di warên din

ivin."

Mesrûr Barzanî got: "Derbarê pêkanîna hikûmetê li Bexda em dizanin Serokomar hat helbijartîn û serokwezîrê bê erkarîd kîrin jî piştî salekî hat diyar kîrin û hêvîdarim bibe vekirina deriyê derfetan."

Serokê Hikûmetê diyar kir: Hûn hemû dizanin çi pêkhat û ezmûna we hemûyan heye. Lî pêwîste ev hikûmet rîz li destûrê bigre û pêwîste rîkeftin di navbera aliye hikûmetê pêktînin de hebe.

Bendewariya me ew hikûmet rîz li destûrê bigre, rîkeftinek heye di navbera aliyan de derbarê pêkanîna hikûmetê, ku pêktê li ser bingehêne hevbeşîya rasteqîne, hewsgîn û rîkeftin û bîryardana stratejîk. Herwa-

Demîrtaş bersiva pîrsâ 'bi tenê hatiye hiştin?' da

Demîrtaş got "Ma qey kesên ku dixwazin min bi tenê bihêlin tinin, bêguman hene. Ji xwe ji ber vê yekê ye ku ez di girtîgehê de rehîn têm girtin." Hevserokê berê yê HDPê Selahattîn Demîrtaş ku ji sala 2016an vir ve li girtîgehâ Edîrneyê tê girtin, di bernameya Rûpelê Navîn (Orta Sayfa) de ku li FOX TV tê weşandin de pîrsâ ku jê re hat kîrin bersivand.

Parlamenteberê berê yê AK Partiyê yê Mêrdînê

Orhan Mîroglu gotibû "PKKê benê Selahattîn Demîrtaş kişand êdî careke din veger tîne." Li ser vê yekê rojnamevan Nevşîn Mengü, Çigdem Toker, Dogan Şenturk, Deniz Zeyrek û Murat Yetkîn ji Demîrtaş vê pîrsâ kîrin: "Demîrtaş hatiye bi tenê hiştin?"

Demîrtaş bi awayekî nîvîskî bersiv da û got "Ma qey kesên ku dixwazin min bi tenê bihêlin tinin, bêguman hene. Ji xwe ji ber vê

yekê ku ez di girtîgehê de rehîn têm girtin. Lî ez li vê derê rojek jî gîrtî ranezam. Ez bi kîmanî bi qasî li derive dixebeitim, bi kîmanî ez ewqas mijûl im. Ji ber ku ez bi girseyeke pir mezîn têkoşîneke siyasî dimeşînim. Me bi gelê xwe re her tim bersiv da hewldanê

kesên ku dixwazin min bi tenê bihêlin. Ji ber vê yekê ez dikarîm bi dil û can bibêjim ku ez ne bi tenê me." **Rûdaw**

Serokkomar serdana birêz Kosret Resûl Elî dike

Serokkomarê Dr. Letîf Reşîd, li mala wî ya li bajarê Silêmaniye serdana birêz Kosret Resûl Elî Berpirsê Desteya Bilind a Siyasî û

Berjewendiyê Yekîtiya Niştimaniya Kurdistanê kir.

Di hevdîtinê de ku bi amadebûna Dr. Mihemed Sabir Serokê Dezgeha Mam Celal hatibû lidarxistin, birêz Kosret Resûl pîrozbahî li D. Latîf kir ji bo hilbijartina wî wekserokkomarê Éraqê. Ji aliyê xwe ve Serokê Komarê Dr. Letîf Reşîd spasiya palpişt û piştevaniya birêz Kosret Resûl kir û armanca xwe ji xizmetkirina Éraqa Federal a demokrat di çarçoveya destûrê de dupat kir.

PUKMEDIA

Hakim Qadir Hemecan: Divê Iraq proseyâ erebkirina Kerkûk û Xaneqînê rawestîne

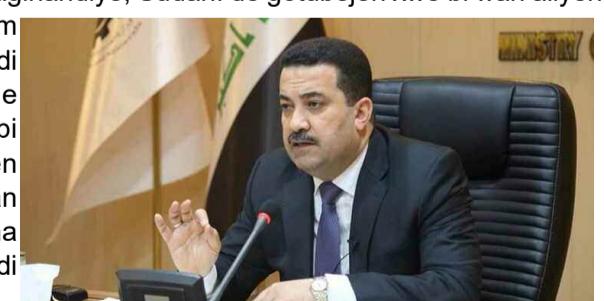
Endamê Encûmena Bilind a Siyasî ya Berjewendiyê Yekîtiya Niştimanî ya Kurdistanê (YNK) ji hikûmeta nû ya Iraqê daxwaz dike, proseyâ erebkirina Kerkûk, Xaneqîn û cihê nakokiyê rawestîne. Endamê Encûmena Bilind a Siyasî ya Berjewendiyê Yekîtiya Niştimanî ya Kurdistanê (YNK) ji hikûmeta nû ya Iraqê daxwaz dike, proseyâ erebkirina Kerkûk, Xaneqîn û cihê nakokiyê rawestîne. Îro inê 21ê Cotmeha 2022yan, di daxuyaniyeke rojnamevanî de Endamê Encûmena Bilind a Siyasî ya Berjewendiyê YNKê Hakim Qadir Hemecan tekezî li pêwîstiya parastina yekrêziya navbera aliye yê Herêma Kurdistanê kir û got: "Divê nakokî û milmilaniyê navxwe yên Herêma Kurdistanê dema diçin Bexdayê ji holê were rakirin. "Hakim Qadir Hemecan li ser besdariya Kurdan di kabîneya nû ya hikûmeta Iraqê de diyar kir, divê Kurd besdar bibin ji bo wergirtina mafêñ xwe yê rewa û destûrî. Hemecan ji nûnerên Kurd ên li Bexdayê û di hikûmeta nû ya Iraqê de daxwaz kir, ji bo rawestandina proseyâ erebkirina li Kerkûk, Xaneqîn û cihê nakokiyê bixebitin, ku berevajî mafêñ mirovan, destûr û daxwazên gel û bingehêne demokrasî û federalî ye.

rupelau.com

Serokwezîrê erkdarkirî yê Iraqê bi Kurdî daxuyanî da

Serokwezîrê erkdarkirî yê Iraqê daxuyaniyek bi zimanê Kurdî belav kir û ragihandiye, "ew berbijarênu ku ji bo wergirtina berpirsyariyê hatine hilbijartîn, em dê navêwan ragihînîn, lê piştî temambûna hevdîtinan û piştrastbûna ji pêgeha berbijeran a di warê yasayî de."

Offîsa Serokwezîrê erkdarkirî yê Iraqê Mihemed Şiyah Sûdanî di daxuyaniyek de ragihandiye, Sûdanî dê gotûbêjîn xwe bi wan aliye siyasî re berdewam bike ku besdariye di hikûmeta nû de dîkin û ew dê bi berbijeran hêzên siyasî re hevdîtinan bikin ji bo tejikirina posten wezaretan di hikûmeta nû de.

Di daxuyaniyê de tê gotin, hevdîtina bi berbijeran postan re dê bi rîya komîteyeke taybet bê kîrin ku dê ji hejmarek şêwirmendan pêk bê û serokwezîrê erkdarkirî dê serokatiya komîteyê bike.

Offîsa Mihemed Şiyah Sûdanî herwiha destnîşan kîriye, "ew berbijarênu ku bo wergirtina berpirsyariyê hatine hilbijartîn, em dê navêwan ragihînîn, lê piştî temambûna hevdîtinan û piştrastbûna ji pêgeha berbijeran di aliye yasayî de û diyarkirina demekê bo civîna parlamentoyê bo bidestxistina baweriyyê."

Rûdaw

Cegerxwîn 38 sal berê koça dawî kir

Malbata Cegrexwîn bi xwe ji devera Gurdila ji malbata Mîrên Bêkendê ye. Paşî malbat koç dike û diçe gundê Hesarê yê bi ser navça Kercewsê. Cegerxwîn di sala 1903an de li Hesarê tê dînyayê. Paşî Cegrexwîn diçe Amûdê û li wê derê dimîne. Hêj zaroke dest bi xwendina xwe ya medresê dike. Li devera Amûdê, li herêma Silîva gundê Bameydanê, li devera Behdîna û heyâ devera Şikakan diçe lê li devera Şikakan naxwîne. Piştî îcaza

xwe digre, melatiyê gelek kêm dike û dikeve nav karê siyasetê.

Seyda, siyaseta Kurdîniyê li devera Qerejdaxê ku dikeve navbera Dêrik, Wêşarşehr, Çinar, Sêwerk û Diyarbekirê, di sala 1924 an de li ber destê Şewqî Begê Erxeniyê hîn dibe. Rêbaza nîvîsa helbestê li ber destê Mîr Celadet hîn dibe. Dibe yek ji nîvîsarê Hawarê yê sala 1932an. Cegerxwîn di mijara çandê de li ser ekola Hawarê ye.

Cegrexwîn bi Celadet Beg re, bi Dr. Ahmed Nafiz, Dr. Nureddîn Zaza, Haco Axa, Hesen Axa, Şêx Ahmedê Xizna, Qedîr Can, Mele Ehmedê Namî, Abdulxaliq Esîrî, Goran, Hevindê Sorî, Hemza Begê Miksî, Ekrem û Qedîr Cemîl Paşa û gelek kesên din re xebitiye.

Cegerxwîn destekê dide damezrandina komara Kurdistanê ya li Mahabadê û tevlî şoreşa êlûnê dibe û gelek alîkariyê dide wan. Di nav Xoybûnê de bi şeşayî dixebite. Bi Dr. Nureddîn Zaza re di nav PDK Sûriyê de dixebite.

Di sala 1969 an de diçe sersaxiya Şêx Ahmedê Barzanî cem Mele Mistefa Barzanî. Di sala 1968an de mala xwe dibe Şamê û li wir dimîne.

Cegerxwîn dema helbestê xwe yên di dest de çap dike, di helbestan de bi temamî neteperwerî û evin heye. Di dîwana duyem de ew jî ketiye ber pêlîn Marksizma Sovyeta wê demê û tevî pesnê Sovyetê û sosyalîzmê dide jî netewa Kurd datîne pêsiya her tiştî.

Di dema ku bi partiya komonîst ya Sûriyê bi serokê wê Xalid Bektaş re têkîlî datîne, dibîne ku di bernama wan de mesela Kurd tine û Seyda xwe ji wan dûr dike heyâ Dr. Zaza PDK û datîne û pê re dixebite.

Cegerxwîn di sala 1979an de diçe Îsweçê û heyâ wefata xwe li wê derê dimîne. Di sala 1984an de di rojekî weka iro de li Îsweçê wefat dike. Cenazê Seyda dîtin Binxetê bajarê Qamîşlo. Bi deh hezarî kes tevlî merasima cenaze bûn û wî di hewşa mala wî ya Qamîşlo de defin kirin. Axaftina ser cenaze jî hevalê wî yê gelek nêz Hemîdê Hecî Silêmanê Hecî Derwêş kir. Cegerxwîn gelek eseran nîvîsand. Eserên wî wehanin:

Dîwanên helbestan:

Prîsk û Pêtî, 1945 Şam

Sewra Azadî, 1954 Şam

Kîme Ez? , 1973 Beyrut

Ronak, weşanxana Roja Nû, 1980 Stockholm

Zend-Avista, weşanxana Roja Nû, 1981 Stockholm

Şefeq, weşanxana Roja Nû, 1982 Stockholm

Hêvî, weşanxana Roja Nû, 1983 Stockholm

Aşîtî, weşanxana Avesta, 2003 İstanbul

Salar û Mîdyâ, weşanxana Avesta, 2003 İstanbul

Şerefname Menzûm, weşanxana Avesta, 2003 İstanbul

Hîkaye:

Reşoyê Darê, Weşanên Lîs, 2008, Diyarbakır

Cim û Gulperî, Weşanên Lîs, 2008 Diyarbakır

Eserên li ser ziman û çandê:

Destûra Zimanê kurdî, 1961 Bexda.

Ferheng (beşa yekem), 1962 Bexda.

Ferheng, (beşa duyem), 1962 Bexda.

Folklorâ Kurdî, Weşana Roja Nû, 1988 Stockholm.

Berhemên li ser dîrokê:

Tarîxa Kurdistan, 3 cild, 1985-1987, Stockholm.

Ji bilî van berheman hêj gelek berhemên Seyda Cegerxwîn hene. Li seranserê dînyayê yekem helbestvane.

Piştî 38 Salan Ji Koçkirinê, hêjî Cegerxwîn Dibistana Ziman û Kurdewariyê Ye

Belê, piştî 38 salan ji koçkirinê, hêjî seydayê (Cegerxwîn: 1903-1984), bi fikir û rewşenbîriya xwe ya jiyanê, ewa taybetî pê, di nav me de amade ye. Navê wî, bi saya gotinê helbestê wî, ji nav gel nayên jibîrkirin. Ew helbestê ku rojê çetîn û dijwar derbas kirin û hê jî di nav me de amade ne, wek ku ew nemiriye. Ne xasim dema ku em li gotineke Kurdî ya resen digerin, hingê em wê gotinê di nav helbestê wî de dibînin û bi taybetî ewê ku dengbîjan kirine stiran û li ser zarê her mirovîkî Kurd in.

Cegerxwîn dest zêrîn.. Cegerxwînê ku bi berdewamî û bêrawestan, bi zimanê xwe yê netewî nîvîsand.. Ji ziman û edebiyata gelê xwe re xizmet kir û ji dil û can xwe berda nav tev bûyerên welat û welatiyê xwe.. ta pileyekê ku mina dibistaneke ziman û kurdewariyê tê naskirin..

Her neh-deh dîwanên wî, li ser zîlana ferheng, gramîr, dîrok û erdnîgariya Kurdistanê dizîvirin..

Erê, dengê Cegerxwîn bi kovara Hawarê re derket, lê bêtir dengê wî bi saya hebûna feqe û melayên welatparêz di nav gel de belav bû.

Ji ber ku ew gund bi gund, bajar bi bajar li welatê xwe digeriya û helbstê xwe digitin. Rewşenbîr û welatparêzên wê demê jî bi hezkirineke mezin li helbestê wî guhdarî dikirin û helbestê wî ezber dikirin. Bi demê re helbestê wî ji hicrikê feqe û melayan derketin û di nav gel de belav bûn.. Gel jî, bi sîngîk fireh û bi hezkirineke mezin helbestê wî pejirandin, hembêz kirin, sazbandan kirin stran û mitirban kirin dûrkîn govendê.

Helbestê dîwanên wî, bi formên têvel û cihê cihê hatine hunandin ku, hêj helbest-vanekî kurdî bi wiha pirrbûn helbest nîvîsandine.

Eger em helbestê Seydayê cegerxwîn li bêjîngê xin, li naveroka wan ji rex Mijar, form, felsefe, huner û nûbûnê ve mêze bikin, em ê bibînin ku naveroka helbestê wî li dor van zîlanan dizîvirin:

1-Li dor rizgariya welatê wî.

2-Li dor yekîtiya gelê kurd.

3-Li dor pesnê qehreman û têkoşerên gelê Kurd.

4-Dijî kiryarêñ çewt yên şêx, axa, beg û dewlimendêñ gelê Kurd.

5-Li dor aşîtî û demokrasiya cîhanê.

6-Li dor têkoşîna belengaz û hejaran.

7-Siyarkirin, pend û şîretin ji nezan re

8-Wek têkoşerekî ji bo azadiya welatê xwe, ji bo wekheviya civata xwe, ji bo avakirina cihanek aşîtxwaz û ji bo serxwebûna welatê xwe nîvîsandiye.

9-Helbestê wî hawar, gazin û gaziya gelê Kurd in.

Ji rexekî din ve seydayê Cegerxwîn helbetê evîndariyê jî nîvîsîne, evîndariya wî jî bi du mijara ye. Yek evîndariya welatê wî ye û yek evîndariya wî a kesayetî ye, wek insan, wek mirov. Mijara dilketiya wî a pêşî welatê wî ye. Ew welatê ku di şîbhê keçekê an jînekê de ahiye ber çavê xwe û helbest û sirûd li dor gotine. Mijara din evîna wî a kesayetî bixwe ye, hez kiriye, hez jîna bedew û spehî kiriye..

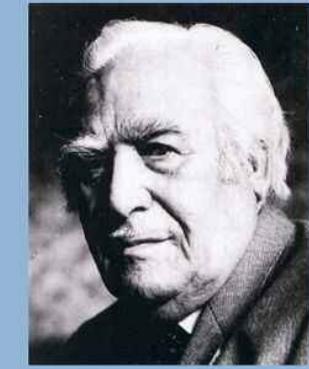

Ez û Cegerxwîn: Pirtûka çara ye ku min li dor lehengîkî ziman û peyva kurdî berhev kiriye.. Berî vê pirtûk, min sê pirtûken din, li dor sê lehengîn welatê xwe berhev kiriye, ew ji evin: Mir Celadet Bedirxan, Osman Sebîr û Dr. Nureddin Zaza..

Ev pirtûk, li dor Cegerxwînê ku temenê min 10-12 sal bûn, min navê wî bihîstiye.. Di sala 1968an de, bi hatina Qamîşlo re ji xowendinê, min ew dîtîye.. Di sala 1976an de, geleç caran cüme mala wî, pê re rûningîne, min pîrs jî kiriye û le guhdarî kiriye.. Di nav salan de, min sê helbest li dor nîvîsandine û wek nîvîkarêkî kurdî, beşdîrî di sê festivalen wi de kiriye; Panela Sedsalya Rojbûna Cegerxwîn li Amedê/ 2003, Festival Cegerxwîn li Hewlîrê/ 2008 û Rojîn Wêjeya Kurdî li Batmanê, bi nave. (Yê ku Pevv Jî Ezman Daxist Erdî: Cegerxwîn), di sala 2010an de.

Pirtûk, ji keş û xortan re ye, bêtir ji tegîhîti û kesen sere re.. Armanca min ku keş û xorîn me serwexî ked, xebat û tekogîna Cegerxwîn bibin, li ser şopâ wî bilîvin pêş û li ber ronâhiya wî ber xwe bibin..

Konê Reş

Ez û Cegerxwîn

(Sê Helbest û Sê Festival)

2021

wiha helbestê evîndariyê avêtine ser..

Ew yek bû ji wan kesên sereke ku bi berhemên xwe kovara (Hawar) ê ya Mîr Celadet Alî Bedirxan dixemiland û ta rojê xwe yê dawî ma li rex welatiyê xwe bi tev kul, êş û xemên wan ve, hem jî, wî ji tev şoreşen Kurdan re helbest gitine û rojekê pênuşa xwe nekir bin xizmeta şêxekî olî an axayekî zordar, bi tenê pênuşa wî wek şûrê azadiyê bû di destê wî de, bi wî şûrî şer dikir ku xwe bighîne azadiyê.

Cegerxwîn im ji van derda

Li meydânê xwe zû berda

Di nav bahoz û bager da

Bi bîr û bawer û doz im

Ne Şewqî û Zehawî me.

Hem jî gotiye:

Ev dîn û dewlet xwendine,

Ev tac û şewket xwendine,

Ev serbilindî xwendine,

Ev dewlemendî xwendine.

Roja iro Cegerxwîn bûye wek stûnek zêrîn li ser zîlana helbesta kurdî, di her çar perçeyan de digere. Di wî heyamê xerab de, ew heyamê ku zimanê kurdî qedexe bû û kesî newêrîbû bi gota kurd û ereb an kurd û tirk birane, Cegerxwîn helbest bi kurdî afirand û bi mîranî û dengekî bilind helbestê xwe di nav gel de gotin û belav kirin. Ta radeyekê ku gelekan ji nexwendîyan helbestê wî ezber kirin û di civatan de gotin û dibêjin.

Di sala 2021ê de min pirtûk bi navê (Ez û Cegerxwîn), çap kiriye. Cegerxwînê ku temenê min 10-12 sal bûn, min navê wî bihîstiye.. Cegerxwînê ku ji berî 38 salan ve jî -ji roja mirina wî ve- her sal di 22ê Çêriya Pêşî de serdana gora wî dikim..

Ev pirtûka min, çîroka naskirina min bi Cegerxwîn re ye.. Digel ku min jînenîgeriya wî bi kurtî, navê berhemên wî yên çapbûyî û çap-nebûyî anîne ziman.. Wiha jî, min çend xalêngiring di jiyana wî de dane naskirin wek; pêwendiyen wî bi Mîr Celadet Bedirxan, Qedîr Can û Osman Sebîr re.. Herwiha min cih daye çîrok û deqa helbesta wî, ya ku wî di pesnê Barzaniyê Nemir gotiye. Ev helbesta ku di dîwanên wî de nehatiye belav kirin!.

Werin.. kurdino win! Em (38) saliya koçkîrina seydayê Cegerxwîn bi dengekî bilind bîbir bînin û li ser gora wî, van gotinên wî hev re bêjin:

Min ji bo we gelek tişt

Min dîwan û hin nîvîş

Gol ji avê bûye mişt

Ez nîzanim ci bêjîm

Heta dil ranewestî

Ez nabêjîm bi sistî

Kêr gihaye ser hestî

Ez nîzanim ci bêjîm..

Konê Reş, Qamîşlo

Hilbijartina E. Reşîd Serkeftina Kurdan e: Bi Daxwaza Serokê Kurdistanê û KDP Hat Hilbijartin

Li Dewleta Federal ya Iraqê ji salekê zêdetir e ku hilbijartina giştî hatiye li dar xistin. Lê her çiqas di destpêkê de bi tîfaqa PDK, Benî Sar û Erebê sünî serokê Meclîsê hat hilbijartin jî, serokkomar beriya cend rojan hat hilbijartin. Ji bona

ku serokkomar nehat hilbijartin, Hikûmeta Federal jî ava nebû. Lewra serokwezîr ji aliyê serokkomar de tê wezîfedar kîn. Wek tê zanîn piştî ku Ebdüllatîf Reşîd bû serokkomar, serokwezîr hat wezîfedar kîn. Ew kesa ji bona ku Hikûmeta Federal ava bibe, xebat dike.

Ebdüllatîf Reşîd ji aliyê Meclîsa Dewleta Federal ya Iraqê ve wek serokkomar hat hilbijartin. Tê zanîn ku ew endamê YNKê ye û hevlingê Celal Talabanî ye. Kevne-serokkomarê Iraqê jî Berhem Salih bû û namzetê YNKê bû. Encama planêne gelek qirêj hatibû hilbijartin. Lewra ew di esil de namzetê Iranê bû. Neteweya Kurd jî temsîl nedikir. Lê tê zanîn ku gorî lihevkirinê li Dewleta Federal ya Iraqê, divê kurdek bibe serokkomar. Serokkomarbûna Berhem Salih ev peymana xiste xeteriyê ku ereb jî ji bona serokkomarî xwe namzet nîşan bidin û ji bona xwe serokkomarî wek heqekî bibînin. Di encamê de jî wûsa bû. Ji bona serokkomarî gelek siyasetvanê ereb yên nîjadperest û li dijî Dewleta Federe ya Kurdistanê ne jî, xwe wek namzet diyar kîn.

Berhem Salih, dîsa namzetê YNKê bû û di hilbijartina serokkomar de wenda kîn. Serokkomarbûna Ebdüllatîf Reşîd ji bona kurdan serkeftinek bû. Lê serokkomarbûna Ebdüllatîf jî di nav kurdan de ji bona ku endamê YNKê û hevlingê Celal Talabanî ye û bi keça serokê xiyaneta 1966-an İbrahim Ehmed re zewicî ye, bi şik hat lê mîze kîn. Di nav kurdan de niqaşek heye ku serokkomariya Ebdüllatîf Reşîd jî pirşîrêk e. Divê ew mijara jî zelal bibe.

Serokkomariya Ebdüllatîf Reşîd Çima Serkeftineke Jî Bona Kurdan? Divê Ji Bona Vê Jî Berhem Salih Bê Nas Kîn. Dîsa Bê Zanîn Ku Çima Serokê Kurdistanê û KDP Xwest Ku Ebdüllatîf

Reşîd Bibe Serokkomar?

Berhem Salih di sala 2018 an de bû namzed. Di wê demê de Kerkûk hatibû dagîkirin û Kurdistan rastî dorpêç û ambargoye kî herêmî û cîhanî hat. Hikûmeta Hewlîrê berxwedaneke mezin

nîşan da. Lê ya girîngtir komek li Herêma Kurdistanê digeriyan û digitin em nîşê nû ne, emê Kurdistanê rizgar bikin, emê Iraqâ ji nûve ava bikin. Ev koma bi serokatiya Lahur Cengî û Aras Cengî, Bafl Talabanî, Ala Talabanî pêk dihat.

“Di wan serdemê serokê rastîn ê Iraqê Qasim Silêmanî bû. Qasim Silêmanî jî ji bo Serokkomariya Iraqê namzetiya Berhem Salih pêşniyar kîn. Berhem hem Kurd bû hem jî dikarî Emerika û Ewropî yan müşûlbiye ku bandora Îranê li Iraqê bimeše. Lê ew sînorên ku Silêmanî ji bo xwe xêz kiribûn wêdetir dernakeve û destê xwe li berjewendiye û Iranê nade. (ANALİZ, Rojevakurd)

Berhem Salih gelek aşkere bû ku hevalê xiyanetkarên 16ê Cotmeha 2017an û temsîlkarên xiraban bû. Gorî berjewendiye neteweyî ya Kurdistanê tevnedigeriya. Di nav Kurdistanîyan de jî piştgirêne wî tune bûn.

Ew ji YNKê veqetiya partiyek ava kir, partiya wî di hilbijartînê giştî de jî parlamenterek qezencî kiribû. Namzeturbûna wî ya bi destê YNKê bi serê xwe jî problemeke mezin bû. Lewra dema ku ew ji YNKê veqetiya, YNKê bi qendalî û bi tiştîn gelen nexweş tewanbar kiribû.

Loma jî di rastiyê de Berhem Salih ne namzetê YNKê nebû. Ew namzetê Dewleta Barbar ya totalîter û faşîst ya Îranê; erebê nîjadperest û dijminê federalîzmê yên wek Malîkî bûn.

Hezar mixabin YNKê bi kar dihat û YNKê di destê xiraban de bibû heceteke nexweş û li dijî kurdan.

Loma wenda kirina Berhem Salih, wendakirina xiyanetkarên Kerkûkê ye.

Wendakirina wî, wendakirina Îranê û rîexistinê taşeronen Îranê Haşdi Şabi-PKKê ye.

Wendakirina Berhem Salih, wendakirina nîjadperesten ereb, ew kes û dezgehîn li dijî Dewleta Federal ya Iraqê û Dewleta Federe ya Kurdistanê ne.

PDK û bi taybetî jî serokê Kurdistanê ji bona ku pêsiya vê xirabiye bigre û iradeya neteweya kurd di hilbijartina serokkomarî de desthilatdar be, Ebdüllatîf Reşîd wek namzetê xwe dipejirînê.

Ji bona ku Ebdüllatîf Reşîd qezencî bike, serokê Kurdistanê û KDP xebat xurt kîn û bi partiyen ereban yên şia re tîfaq pêk anîn, di encamê de li dijî Berhem Salih û erebê namzet yên li dijî kurdan Ebdüllatîf Reşîd bû serokkomar.

Di derbarê piştgiriya Serokê Kurdistanê û KDP û Ebdüllatîf Reşîd de ci qewimî ye, em şewirmendê serokê Kurdistanê Mesûd Barzanî guhdar bikin.

Şewirmendê Serok Barzanî, Mesûd Heyder dibêje ku “Firaksiyona Yekîtiya Niştimanî ya Kurdistanê (YNK) di rûniştina Parlamentoya Iraqê de dengê xwe dan Berhem Salih, rast e Letîf Reşîd ji YNK bû, lê belê diyarkirina Letîf Reşîd wek Serokomarê Iraqê biryara mercyê siyasî yê Kurdistanê Serok Barzanî bû û PDK dengê xwe da wî.

“Rastiyek heye ku girîng bû, ew jî ew e ku iradeya Kurdî diyar kî dê bibe serokkomar. Ew jî li cem cenabê Serok Barzanî û Partiya Demokrat a Kurdistanê (PDK) ji hemû tiştan girîngtir e, ku ezmûna 2018an dubare nebe. Letîf Reşîd para YNK ye, lê belê cenabê Serok Barzanî ew biryar da, ku ew nûnertiya kurdan bike. Tenê PDK û YNK beşdarî pêkanîna hikûmetê dîbin, %20ê posten wezaretan ji bo kurdan hatiye danîn, ku ew jî Wezaratî Derve, Wezaratî Avakirînê, Wezaratî Dadê û Wezaratî Jîngehê ji bo kurdan hatiye danîn. Iradeya siyasî ji bo çareseriya kîşeyan girîng e, eger aliyê siyasî ji wan têgihiştin paşve biçin, serokwezîr jî nikare wan cîbicî bike. Rêkeftin hatiye nîvîsandîn, ımze li ser hatiye kîn, di rîkeftinê de tekezî li ser wan mijaran hatiye kîn ku cenabê Serok Barzanî tekezî li ser wan kîriye, ew jî hevtêgihiştin, hevsengî û hevparî ye.” (Basnews)

Bêguman serokkomariya Ebdüllatîf Reşîd sedî sed ne gorî dilê kurdan be jî, ji Berhem Salih baştîr e. Ebdüllatîf Reşîd di tevgerandina xwe de mecbûr e ku hesabê kurdan bi giştî, hesabê Serokê Kurdistanê Mesûd Barzanî û KDP bide ber çav. Heger vê yekê neke dê di nav kurdan de bê rûnet bibe. Di serokkomariya xwe de jî serkeftî nabe.

Diyarbekîr, 21. 10. 2022

18-24 Cotmeh, Oktyabr sal. il 2022

Li Hewlîr, Kerkûk û Silêmaniye, li dijî IŞİDê operasyon hat kîn

Hêzên Pêşmerge û hêzên artêşa Iraqê, bi awayekî hevpar li dijî rîexistina terorî ya IŞİDê,

operasyoneke dorfîre kîn. Hat ragiandin ku di encama van operasyonan de hejmarek terorîn IŞİDê hatine girtin.

Li gorî agahiyê hatin parvekirin, operasyon li Hewlîr, Silêmaniye û Kerkûkê hatiye kîn û di van operasyonê hevpar de xalêr rîexistina terorî yên IŞİDê hatine hedegirtin.

Yekîneya Têkoşîna li dijî Terorî jî ragiandin ku di van operasyonê hatine kîn de 7 terorîst hatine girtin.

Di daxuyaniya ku hat dayîn de hat ragiandin ku di operasyona hevpar a bi hêzên Pêşmerge re hat kîn de 3 jê li Hewlîr, 1 jê li Silêmaniye, 4 terorîstên IŞİDê hatine girtin. Di dewama daxuyaniye de hat ragiandin ku hêzên yekîneyê li Kerkûkê jî qaşo rîberê IŞİDê yên bi bernavkê Ebu Hemza û terorîn din jî girtine. **PeyamaKurd**

31 kes ji aliyê cendirmeyan ve hatin desteserkirin

Li parêzgeha Rihayê ya Bakurê Kurdistanê, 31 kes ji aliyê cendirmeyan ve hatin desteserkirin.

Li navçeyê Curnereş, Hewag, Wêranşar, Kaniya Xezalan û Karakopruye yê Rihayê, hêzên cendirme li 14 xalêr cuda li ser rî pişkînînê ewlehiyê kîn û di encama pişkînînan de 31 kesen ku bi hincetên cuda derbarê wan de pêştir biryara desteserkirê hebû, hatin desteserkirin.

Hat zanîn ku di pişkînînan de ji 56 otombîlan re 57 hezar û 621 lîre ceza hat birîn û 19 otombîl ji trafîkê hatin astengkirin. **PeyamaKurd**

Dije Terora Iraqê: 7 DAİŞî li Başûrê Kurdistanê hatin girtin

Dezgeha Dije Terorê ya Iraqê diyar kîn, 7 kesen ku bi madeya terorê daxwaza girtina wan hebûn,

hatin girtin. Li gor Dezgeha Dije Terorê ya Iraqê bi daxuyaniyeke nîvîskî da zanîn, hêzên wan çar terorîst li Başûrê Kurdistanê girtine.

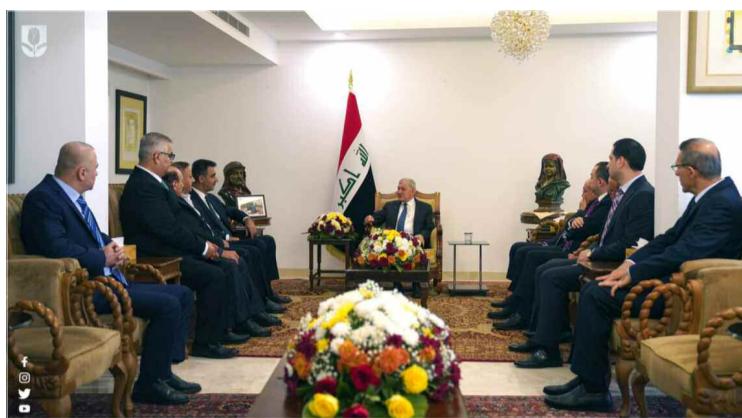
Hat eşkerekirin ku kesen hatin girtin 3 ji wan li Hewlîr û yet jî li parêzgeha Silêmaniye bûn.

Di berdewamîyê de hat ragiandin, li Kerkûkê jî serçekdarekî DAİŞî ku bi navê Ebo Hemze dihat naskirin, hat girtin.

Herî dawî hat destnîşankirin, hêzên wan şaneyek din a çekdarekî DAİŞî girtine ku çek û amarîn tecqandinê li gel wan hebûn. **PeyamaKurd**

Serokkoamr: Wê rê ji têkdana astî û aramiyê re naye dayîn

Serokkomarê Êraqê dibêje; Pêşxistina performansa ewlekarî û istixbaratîgirîng e.

Birêz Serokkomar Dr. Ebdul Letif Cemal Reşid iro Şemiyê li bajarê Silêmaniye pêşwaziya rêveberên giştî û hejmarek ji berpirsêñ payebilind ên Wezareta Navxwe ya Herêma Kurdistanê kir.

Di destpêka hevdîtinê de şanda mîvan pîrozbahîyên xwe pêşkêşî cenabê wî kir ku bi hilbijartin weku Serokkomar, hêviya serkeftinê ji bo kar û erkên wî di xizmeta gelê me de û bidestveanîna daxwazêñ ji bo jiyaneke azad bi rûmet xwest.

Serokkomar tekezî li ser giringiya hewldana ji bo bihêzkirina bingehêñ ewlehî û aramîyê kir, bi awayekî ku serweriya yasa û sepandina dadweriyê ji bo bidestxistina wekheviyê di navbera hemûyan de pêk bîne û amaje bi pêwîstiya pêşxistina karûbarê ewlehî û istixbaratê kir ji bo rûbirûbûna her hewildanêñ xirab ên ku gefê li astî û ewlekariya civakê dike wekû tawan û cihêñ germ ên terorê.

Cenabê wî hewlêñ bi bereket yên dezgehêñ ewlehiyê yên navçê û Êraqê bi giştî ji bo parastina aramîyê ,hevvelatiyan, mafêñ wan û milkêñ giştî nirxand. Li beranber da, endamêñ şandê pilan û programê pêşerojê yên ku ji bo karê wezareta navxwe ya herêma Kurdistanê hatine amade kirin, nirxandin û tekez li ser amadebûna xwe ya hertimî bo parastina asayîş , aştîyê kirin , spasî û şanazîya xwe jî bi rînmayêñ hêja yên Serokkomar kirin ku bi xeme ji bo karê dezgehêñ ewlehiyê.

PUKMEDIA

Kanada bang li serkirdeyêñ jî dike ku piştgiriya xwepêşanderêñ û Iranê bikin

Wezîra Derve ya Kanadayê daxwaz ji hemû serkirde û berpirsêñ pilebilind ên jîn kir ku piştevaniya daxwaz û mafêñ jîn û keçenê û Iranê Rojhilate Kurdistanê bikin.

Wezîra Derve ya Kanadayê Mélanie Joly roja Pêncsemê 20ê Cotmeha 2022an bi hejmarek berpirsêñ din ên bilind ên jîn re li seranserê cîhanê konferanseke online li dar xist û bang li jînê desthilatdar kir ku piştevaniya daxwaz û mafêñ jînê û Iranê Rojhilate Kurdistanê bikin ku bi hezaran kes ji wan hatine ser kolanan.

Mélanie Joly her wiha ji wezîren derve û rayedarêñ pilebilind ên 34 welatan ku tev jîn in, xwest ku hewl bidin dengê jîn û keçenê û Iranê ragihîn û alîkariya wan bikin ji bo ku cîhanê baştîr bikin.

Piştî kuştina Jîna Emînî ya 22 salî ji aliye polîsîn exlaqê yên û Iranê zêdetirî mehekê ye li piraniya bajarêñ Rojhilate Kurdistanê û Iranê xwepêşandan têñ lidarxistin.

Mélanie Joly got, "Bi taybetî li û Iranê keç bi zordarî û newekheviya zayendî re rû bi rû mane û ev yek metirsiyek mezin çê dike. Niha jînê û Iranê dengê xwe tînin ziman û êdî guh nadîn nîrînê desthilatdaran ên li ser rola jînîn di civakê de."

Mélanie Joly anî ziman, "Weke jînê berpirsyar ên cîhanê berpirsyariya me heye ku em piştgiriye bidin daxwazêñ jînê û Iranê."

Jî destpêka xwepêşandanêñ û Iranê ve, Kanada yek ji wan welatan e ku herî zêde cezayêñ xwe li ser sazî û berpirsêñ bilind ên û Iranê sepandiye ji ber êrişâ hêzên ewlehiyê yên û Iranê ya ser xwepêşandar.

Heta niha hikûmeta Kanadayê siza li ser 42 kes û 12 saziyêñ û Iranê sepandiye ku li Rojhilate Kurdistanê û Iranê dest bi tepeserkirina xwepêşanderan kirine.

rupelalu.com

Di kongreyê da PDK dê sîstemê konfederaliyê pejrîne

Zagros Berwarî, wek têkoşerek dêrîn, derbarê kongreyê Partiya Demokrata Kurdistanê (PDK) bersiva pîrsêñ malperê sibehî dide û di nava bersivêñ xwe da çend pêşniyârên balkêş berçav dke, wekî ku ew pêşbînî dike ku di vê kengreyê da PDK dê di pirogramê xwe da cîyek taybet bide sîstemê konfederaliyê.

Zagros Berwarî dibêje: Helbet li gor peyrewê navxwe yê Partiya Demokrata Kurdistanê wek partîyek sekuler û demokrat, bawerî ya bi radestkirina desthlatê hey, lê bi rîkêñ aşıtiyane. Herwesa li gor prenisîpên peyrew û programê divê PDK her 4 salan carekê kongreyê giştî encam bide.

Bi rîka konferanisêñ navxweyi nûnerên kongreyê bi awayekî azadane di hemû organêñ girêdayi partîyê bêne hilbijartin û ji peyrewî derinekevin da ku mafêñ çu endaman nehête bînpêkirin.

Bi dîtina min gelek asteng hebûn ku heta niha kongre nehatîye encam dan, lê ji hemûyan giringtir du astengêñ mezin keftine di rîkê da ku ev kongreyê 14ê di demê diyarîkrî da nehête lidarxistin.

Egerek jê şerê terorstêñ Daşbû ku li naverasata sala 2014 bi awayekê hovane û dîjiminikarane bi ser gelê Kurdistanê da hatin û bi berinamekê gelek berfirh û bi nexsekê mezin ji bo jinavbrina Herêma Kurdistanê, lê di nexse û planêñ xwe da serneketin.

dîsan referandom ew jî xaleka werçerxanê bû. Rojên dîrokî bûn. Li gor carinameya mafêñ mirovî ya Neteweyêñ Yekgîrî gelê Kurdistanê û herêma me ew maf hebû ku bi rîka aşıtiyane dîtina xwe bînîne ziman û bi destê xwe mafêñ xwe yên çarevîsaz diyar bike. Ev prosese li hemû welatên demokratik hatîye peyrewkirin û bi rîka herî baş hatîye pênasekirin. Lî dîjimin û dagîkeran, dîsan bi rîka xîyaneta navxweyi, rîk li vê gava aşıtîxwaziya gelê me hat girtin û bûne sedem ku nîva axa başûr ji dest dan. Partiya Demokrata Kurdistanê jî ji ber van sedemê me li jor diyarkîn û ji ber rewşa aloza navxweya û Iraqê nekarî li gor peyrewê navxwe kongreyê xwe li dar bixe.

Malperê sibehî: We ci hêvî ji kongreyê 14 yê PDKê heye?

Zagros Berwarî: Helbet ez wek kesekî ku min di rîka kurdatiyê û li ser rîbaza PDKê û ya Barizanî yê nemir, qurbaniyê herî mezin dane. bav, mam û pîsmamêñ min giyanê xwe gorî azadî û mafêñ neteweyî û axa pîroza Kurdistanê kir. Ez ji her kesekî zêdetir hêviya gohertinêñ mezin ji kongreyê 14ê dikim. cunike PDK li jîr ferma yek serok da ye, ew jîk Serok Masud Barizanî ye. Ji bo çareseriya doza kurdî û gehîştîna armancêñ mezin û dewletibûnê xebateka dûr û drêj kiriye û deryayek xwînê di vê rîkê da rijandiye.. Mifa ji dîtin û raya giştî werdgirtiye. wate eger PDK her biriyara li kongreyî bide dê ji bo doza Kurdistanê û çarevîsê gelê me be. PDK pêdiviye aşıtiyâ

navxweyi ya hemû alî û tevgerên kurdistanî, û bi taybetî Yeketiya Nişîfîmaniya Kurdistan giring werbigire.

Li ser astê parçeyêñ din giringe PDK peywendiyê xwe digel hemû partî û aliyan baştîr bike û digel û Iraqê bi taybet bernamayek yekgîrî hebe daku

bo çareserya van pirsgirêkên rîvebrinê hebin. Hikumet pêdiviye lezê di avedaniya gundêñ ser tixûban bike.

Ya girinigtir, bawer bikin, wastekariyê pişt li hikumet û mîletî şikandiye, ev karek gelek şâse û pêdiviye nemîne da yasa serwerbe, da dadgehêñ herêmê

zemîne xweşitir lê hêt ji bo pêngavêñ çarevîsaz. Giringî bi zarokêñ şehîdan bê dan ku bîkevin di nav organêñ giring yên Partiya Demokrata Kurdistanê da û astêñ cihê briyare.

Lê xala herî giring ez bawer dikim ku vê carê Partiya Demokrata Kurdistanê dê gengeşê li ser sîstemê konfederaliyê bike û dê bi piraniya dengan sîstemê konfîdrâl di nava peyre û programê navxweyi PDKê da bê bicî kirin û bi vî awayî dê gelê Kurdistanê qonaxeka din nîzîki mafêñ xwe yên rewa be, nîfşê paşerojê û gelê hişiyarê Kurdistanê dê pêşwaziye gerim li vê pêngava PDKê bikin. Pişîfî kongreyê xeba-ta PDKê dê ji bo konfederaliyê be.

Malperê sibehî: Li ser astê navdewletî û cîhanî pêşniyazên we ji bo kongreyê hene?

Zagros Berwarî: Li ser astê navdewletî pêdiviye PDK di aliye diplomasî da giringiyê bi peywendiyê xwe bidet dgel partîyên neteweyî û demokratik, ew partî û aliyeñ bawerî bi mafê çarevîsê kurdan heye. Ji aliyeñ din ve dîsan giringiyê bi dostêñ xwe û lobîya kurdî bide û di vî warîda diaspora kurdî dewlemendiyeka gelek mezine bila giringî bi rolê wan jî bê dan. Ji ber ku ew hêze-ka gelek meznine ku doza kurdî bi gehînîne navendêñ briyare. Bila rolê revenda kurdî li Ewropayê û Amrikayê û hemû cîhanê bicûk nehête dîtin, wate kurdêñ her ciwar parçeyan û partî şakarêñ xwe zêdetir li parçeyêñ din yên Kurdistanê pavêje û giringiyê bi diyaloga kurdî-kurdî bide û li rîkêñ aşıtiyane çareserya doza kurdî li hemû parçeyan bêyi cudahî bike.

Malperê sibehî: Li ser asta navxweyi bi taybetî idare û hikumetê we ci pêşniyaz hene?

Zagros Berwarî: Ya rast pêdiviye hikumet giringiyê bi sîstemê hevçerx û medern bide. Hêşita hikumeta me ya di berokrasiya salêñ heftiyan da. Ev sîstemê birêvebrinê li çu cîyêñ cîhanê yên wek welatên pêşkeftî û demokratik nîne, eve kîmasyiek mezine. Pêdiviye hikumetê plan ji

bikarin karêñ xwe encam bidin. Pêdiviye hikumet giringiyê bi nîfşê xwandevan û xurt û gencan ji herdu regezan, jîn û mîran bide. Di warê damezirandinê da sudê ji şîyanê wan werbigire. Kesêñ salmezin bêne xanenşîn kirin, lê rîz li xebata wan bê girtin û müçeyîn şayste bo wan bêne diyarî kirin. Hewlîn PDKê û hikumetê ji bo rîkxistina sazî û dezgehan, asayş û polîs û pêşmerge yên Herêma Kurdistanê bin. li jîr fermanê hikumet û serokatiya Kurdistanê bin û fermanê wan bi cihbînîn.

Lê berovajî wê ji aliye dostêñ gelê me û hêzên hevpeymana ve çu sengek ji bo herêma Kurdistanê nabe û roj bo rojê dê bawerrya gelê xwe û ya hêzên dost û hevpeymanan ji dest bide.

Malperê sibehî: Ji bo guhertînê navxweyiya PDKê û heykelê wê hûn ci pêşniyaz dikan?

Zagros Berwarî: Bi dîtina min pêdiviye PDK ji çarçovê partayetiya kilasîk derke û hindek reforman di heykelê xwe da dirust bike. Di şîyan daye PDK wek partiyekâ cemawerî bimîne, bo mînak: serok û cîgir û civata serokatiye dê her cihê briyare bin.

Lê pêdiviye hindek ji baregayêñ xwe kêm bike, li cihê wan dikarin hindek offîsîn serokê PDKê li hemû bajêran vekin û desthlatâtê berfirêh bi wan bidin daku çavdêriya organêñ PDKê bikin. Dergehêñ wan ofîsan di vekrî bin. Hemû xelik bikare wan bibîne. Ew ofîs xwe li arîşe û prsîgirêkên civakê û partayetî bikin xwedan û van ofîsan wek alîkariyek ji bo serokê PDK di nav peyrewê PDK bi cî bikin.

Liq û komîte û rîkxiraw bi tenê karê partayetî û rîkstînî bikin û êdî karêñ din dê hêne spartin bi wan ofîsîn me li jor behis kiri ku rasterast girêdayi baregehê serokê PDKê bin û dê bargraniya li ser liq û komîte û rîkxirawa kêm be û êdî nakevine ber rexineyêñ gelek dijwar.

Her ji niha serkeftinê ji bo kongreyê 14 yê Partiya Demokrata Kurdistanê dixwazim.

Refîkê Yaqûbê İbrahîm xelata "Kurmetê" stand

Kekê hêja, mirovê maqûl, birayê dilsoz, biraziyê akademîşen û profesor rehmetiyê Kinyazê İbrahîm Mîrzoyev, Refîkê Yaqûbê İbrahîm Rafik Mirzoev xelata "Kurmetê" stand ku ev xelat, yek ji xelatên herî girîng ên dewleta Qazaxistanê ya Serokomariyê ye.

Ez bi vê xelatê gelekî serfiraz û serbilind bûm. Di temenekî ne mezin de, srandina vê xelatê, bi serê xwe cihê şanaziyê ye.

Ez bi dil û can kekê Refîk pîroz û bimbarek dikim û hêvî dikim ev xelat bike ku ew zêdetir kar û xizmeta çand, huner, ziman û edebiyata gelê xwe bike.

Her hebî, her şad bî, her serfiraz bî...

Piştî kuştina keça kurd jîna Emînî

Piştî kuştina keça kurd jîna Emînî, Ev mehekê zêdetir e, li rojhilatê Kurdistanê û li Îranê serhildan destpêkir.

Raperîn wek rojên ewîlî bihêz nebe jî ,heya îro berdewam dike.

Dewletên mezin û Kurdên besên din ên Kurdistanê,di her warî de piştîgirîyê bidana serhildana kurdên rojhilatê Kurdistanê û serhildana neteweyên din ên Îranê dê ev raperînê bihêztr û girsetir ba.

Beşek ji kurdên diasporayê nav heyvekê de 3,4 car daketin kolanê Awrûpayê û hindik an zêde erkên xwe anîn cîh.

Lê mixabin piştîgirîya dewletan di gotin û piştîgirîya kurdên besên din ên Kurdistanê jî ,di sosyal medyayê û bi besdarbûna girseyên biçük di civînê çapemeniyê de man.

Ew civîna çapemeniya ku di 18.10.2022 an de li Amedê di cemîyeta rojnamevanan de hatibû çêkirin HDP û derdora HDPê,HUDA-PAR netêde,

Hemû kesayet,komik,rêxistin û partîyên ku ji xwe re dibêjin em Kurdistanâne,

bi derengî û dema ku serhildana rojhilatê Kurdistanê êdî ji rojeve berbi daketinê diçe hate lidarxistin.

Ji bo vê jî ez ne bawer im ku ,ti alîkarî bide raperîna netewa kurd û Neteweyên din ên Îranê.

Wêneyên ku di civîna çapemeniyê de hatibûn kişandin û me hemûyan di medya civakî de jî dîtin.

Ameda ku ji milyonek zêdetir nufasa wê hebe û

bi tenê 150,200 mirov besdarî civînê bibin,hemû jî kal û pîr bin,îspat dike ku tevgera sîyasî ya bakurê Kurdistanê mirîye.

Ev rastîeskere dike ku ew mirovên ku dibêjin em serok û rîber in kêtî serok û rîvebirîyê nayên.

Sosret û şermê herî mezin

Gelo ma mimkun e besdarên civîna çapemeniyê,bira û xwûckên wan hemû kor ûcaxin??

Ji wan yekî zarok,birazê û xwarzîyê xwe neanîbûn civînê??

Na,ne mimkun e.

Ev rastîya jî îspat dike ku,bi giştî

xortê Kurdistanê û herêmî jî xortê Amedê,ew serok û rîvebiran ciðî nagrin.

Ji bo vê ez dibêjim,endam,rîvebir û

Serokên komik,rêxisti û partîyên sîyasî yên bakurê Kurdistanê,berîya hertiştî ,bila hewil bidinê xwe û zarok,birazê û xwarzîyê xwe bi rîxistin bikin.

Ew ên ku nikaribin yên ê xwe bikşîn navâ xebatê,ne mimkun e ku zarokên xelkê jî bi rîxistin bikin.

Ew serok û rîvebir mecbûr in ku berîya herkesî zarok,birazê û xwarzîyê xwe têxin nava rîskê.(xeter)

Eger nekin xelkê ji wan re bêje gelo çîma?

"Ma xwîna yên we,ji yên me sortir e?"

Yan jî ewê bêjin,"gelo çîma ,ma yên ê we can e,ma yên ê me balcane"??

jî ,di civîna çapemeniyê de tunebûna xortan bû.

Nûnerê HDPê: 7 endamên me ji aliyê asayışa Silêmaniyê ve hatin desteserkirin

Nûnerê Partiya Demokratîk a Gelan (HDP) yê Silêmanî ya Herêma Kurdistanê ragihand, piştî teqîna li taxa Eqrâr ya Silêmaniyê 7 endamên wan ji aliyê hêzên asayışa Silêmaniyê ve hatin desteserkirin û got, "Nabe ku li Silêmaniyê teqînek çêbibe û asayışa Silêmaniyê endamên me desteser bike, HDP hêzeke sîyasî ya yasayî ye."

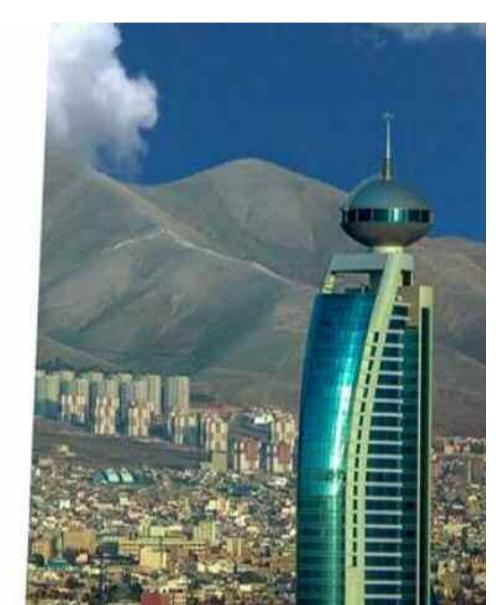
Nûnerê Partiya Demokratîk a Gelan (HDP) li Silêmaniyê Mislim Kaplan îro Pêncsemê 20ê Cotmeha 2022an ji Rûdawê re got, "Piştî teqîna îro li Silêmaniyê 7 endamên me ku endamên asayî ne û ti berpirsîriyeke wan nîne, ji aliyê asayışa Silêmaniyê ve hatin desteserkirin."

Kaplan li ser peywendiya teqîna îro ya li Silêmaniyê û desteserkirin endamên wan got, "Em penaber in û weke penaber dijîn. Nabe ku her roja ku li Silêmaniyê bûyer, teqîn û kuştinek çêbibe endamên me bêñ girtin. Tu eleqeya van bûyeran bi me re nîne. Ji bo asayışa Silêmaniyê şerm e ku endamên me bigirin, ne diyar e çîma hatine girtin û em nizanin ji me çi dixwazin."

Roja Pêncsemê 20ê Cotmeha 2022an, otomobilek bi 50 heta 100 metreyan li nêzîkî baregeheke

**HALKLARIN
DEMOKRATİK
PARTİSİ**

asayışa Silêmaniyê teqîya. Li gorî zanyariyê Rûdawê, di encama teqînê de 2 kes birîndar bûne ku yek ji Herêma Kurdistanê ye û yê din jî ji Tirkîyê ye.

Nûnerê HDPê yê Silêmaniyê li ser cihîn ku endamên wan hatine desteserkirin de got, "Ew endam her yek li cihékî hatine desteserkirin, hînek li mal û hînek jî li ber malêñ xwe hatin desteserkirin. Beşek ji wan ji aliyê asayışê ve li ser kar hatin girtin. Hînek ji wan jî li ber avahiya HDPê hatin girtin."

Nûnerê HDPê rexne li destes-

serkirinan kir û anî ziman, "Girtina endamên me di demekê de ye ku hevalên me li parêzgeha Silêmaniyê têne kuştin û 9 hevalên me di van du salêñ borî de şehîd bûne, ti kes nehatîye girtin û derbarê wan de tiştek ji me re negotiye. Eşkere ye ku îstîxbarata Tirk (MIT) ew kuştin."

Nûnerê HDPê her wiha got, "Her tişte me diyar e. Cihê karê me têzanîn û Neteweyê Yekbûyî jî vê yekê dizane. Çîma Asayışa Silêmaniyê endamên me desteser dike?"

Rûdaw

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABƏYA BI FERHENG

Aa

av

Ev çîye? Ev ave.
Bu nədir? Bu sudur.
Что это? Это вода.
What is it? It is water.

diran

Ev çîye? Ev dirane.
Bu nədir? Bu dişdir.
Что это? Это зуб.
What is it? It is a tooth.

agir

Ev çîye? Ev agire.
Bu nədir? Bu oddur.
Что это? Это огонь..
What is it? It is fire.

mar

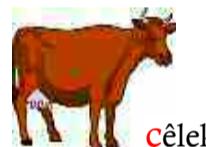
Ev çîye? Ev mare.
Bu nədir? Bu ilandır.
Что это? Это змея..
What is it? It is a snake.

Çç

çav

Ev çîye? Ev çave.
Bu nədir? Bu gözdür.
Что это? Это глаз.
What is it? It is an eye.

çêlek

Ev çîye? Ev çêleke.
Bu nədir? Bu inəkdir.
Что это? Это корова.
What is it? It is cow.

çaynîk

Ev çîye? Ev çaynîke.
Bu nədir? Bu çaynikdir.
Что это? Это чайник.
What is it? It is a teapol.

çakûç

Ev çîye? Ev çakûçe.
Bu nədir? Bu çekicdir.
Что это? Это молоток.
What is it? It is hammer.

Êê

êleg

Ev çîye? Ev êlege.
Bu nədir? Bu jiletdir.
Что это? Это жилет.
What is it? It is a jumper.

hêk

Ev çîye? Ev hêke.
Bu nədir? Bu yumurtadır.
Что это? Это яйцо.
What is it? It is an egg.

pê

Ev çîye? Ev pêye.
Bu nədir? Bu ayaqdır.
Что это? Это пятка.
What is it? It is a heel.

kêr

Ev çîye? Ev kêre.
Bu nədir? Bu bıçaqdır.
Что это? Это нож.
What is it? It is a knife.

Bb

bizin

Ev çîye? Ev bizine.
Bu nədir? Bu keçidir.
Что это? Это коза.
What is it? It is a goat.

balon

Ev çîye? Ev balone.
Bu nədir? Bu şardır.
Что это? Это шар.
What is it? It is a balon.

bacan

Ev çîye? Ev bacane.
Bu nədir? Bu pomidor.
Что это? Это помидор.
What is it? It is a tomato.

otomobil

Ev çîye? Ev otomobile.
Bu nədir? Bu maşındır.
Что это? Это машина.
What is it? It is a car.

Cc

taC

Ev çîye? Ev taCe.
Bu nədir? Bu tacdır.
Что это? Это корона.
What is it? It is a crown.

Canî

Ev çîye? Ev Canê.
Bu nədir? Bu daydır.
Что это? Это жеребенок.
What is it? It is a horse.

cûcik

Ev çîye# Ev Cûcike.
Bu nədir? Bu cücedir.
Что это? Это цыпленок.
What is it? It is a chiken.

finCan

Ev çîye# Ev finCane.
Bu nədir? Bu fincadır.
Что это? Это чашка.
What is it? It is a cup.

Dd

defter

Ev çîye? Ev deftere.
Bu nədir? Bu dəftərdir.
Что это? Это тетрадь.
What is it? It is a copybook.

dar

Ev çîye? Ev dare.
Bu nədir? Bu ağacdır.
Что это? Это дерево.
What is it? It is a tree.

dest

Ev çîye? Ev desté.
Bu nədir? Bu əldir.
Что это? Это ладонь.
What is it? It is a hand.

dil

Ev çîye? Ev dile.
Bu nədir? Bu ürəkdir.
Что это? Это сердце.
What is it? It is a heart.

ker

Ev çîye? Ev kere.
Bu nədir? Bu ulaqdır.
Что это? Это осёл.
What is it? It is a donkey.

zebeş

Ev çîye? Ev zebeşe.
Bu nədir? Bu qarçızdır.
Что это? Это арбуз..
What is it? It is a water melon.

Ff

fil

Ev çîye? Ev file.
Bu nədir? Bu fildir.
Что это? Это слон.
What is it? It is an ele-

firok

Ev çîye? Ev firoke.
Bu nədir? Bu təyyarədir.
Что это? Это самолёт.
What is it? It is a plane.

find

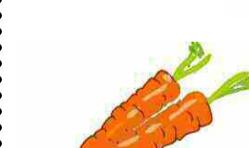
Ev çîye? Ev finde.
Bu nədir? Bu şamdır.
Что это? Это свеча.
What is it? It is a candle.

zerafe

Ev çîye? Ev zerafeye.
Bu nədir? Bu zürafədir.
Что это? Это жираф.
What is it? It is a giraffe.

Gg

gizér

Ev çîye? Ev gizere.
Bu nədir? Bu kökdür.
Что это? Это морковь.
What is it? It is a carot.

gêzî

Ev çîye? Ev gêziye.
Bu nədir? Bu süpürgədir.
Что это? Это веник.
What is it? It is a braom.

gore

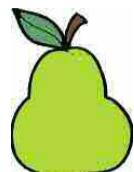
Ev çîye? Ev goreye.
Bu nədir? Bu corabdır.
Что это? Это носки.
What is it? It is a stocking.

guh

Ev çîye? Ev guhe.
Bu nədir? Bu qulaqdır.
Что это? Это ухао..
What is it? It is an ear.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABƏYA BI FERHENG

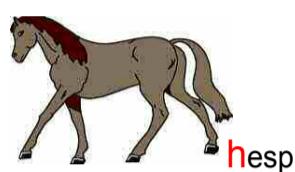
Hh

hirmê

hirç

Ev çîye? Ev hirmêye.
Bu nədir? Bu armuddur.
Что это? Это груша.
What is it? It is a pear.

hesp

Ev çîye? Ev hespe.
Bu nədir? Bu atdır.
Что это? Это лошадь.
What is it? It is a horse.

hêştir

Ev çîye? Ev hêştire.
Bu nədir? Bu dəvədir.
Что это? Это верблюд.
What is it? It is a camel.

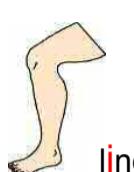
İi

dil

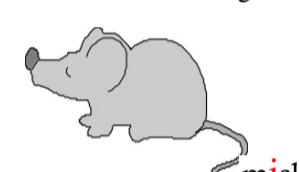
lepik

Ev çîye? Ev dile.
Bu nədir? Bu ürəkdir.
Что это? Это сердце.
What is it? It is a heart.

lîng

Ev çîye? Ev lînge.
Bu nədir? Bu qıçdır.
Что это? Это нога.
What is it? It is a leg.

mişk

Ev çîye? Ev mişke.
Bu nədir? Bu sıçandır.
Что это? Это мышь.
What is it? It is a mouse.

Îî

îsot

dîk

Ev çîye? Ev dîke.
Bu nədir? Bu xoruzdur.
Что это? Это петух.
What is it? It is a cock.

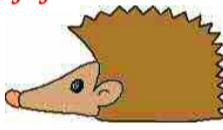

keştî

Ev çîye? Ev keştîye.
Bu nədir? Bu gəmidir.
Что это? Это пароход.
What is it? It is a ship.

Jj

jûjî

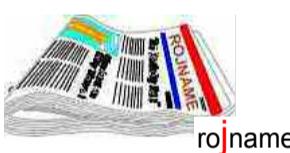

Ev çîye? Ev jûjîye.
Bu nədir? Bu kirpidir.
Что это? Это ёжик.
What is it? It is a hedgehog.

roj

Ev çîye? Ev roje.
Bu nədir? Bu günəşdir.
Что это? Это солнце.
What is it? It is the sun.

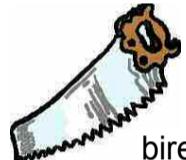
rojname

Ev çîye? Ev rojnameye.
Bu nədir? Bu qəzetdir.
Что это? Это газета.
What is it? It is a newspaper.

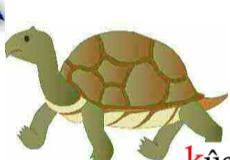
kevjal

Ev çîye? Ev kevjale.
Bu nədir? Bu xərçəngdir.
Что это? Это краб.
What is it? It is a crayfish.

Kk

birek

Ev çîye? Ev bireke.
Bu nədir? Bu müşardır.
Что это? Это пила.
What is it? It is a saw.

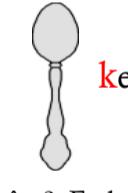
kûsî

Ev çîye? Ev kûsîye.
Bu nədir? Bu bağadır.
Что это? Это черепаха.
What is it? It is a tortoise.

kund

Ev çîye? Ev kunde.
Bu nədir? Bu bayquşdur.
Что это? Это сова.
What is it? It is a owl.

kevçî

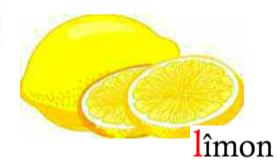
Ev çîye? Ev kevçye.
Bu nədir? Bu qaşıqdır.
Что это? Это ложка.
What is it? It is a spoon.

Ll

lêv

Ev çîye? Ev lêve.
Bu nədir? Bu dodaqdır.
Что это? Это губы.
What is it? It is a lip.

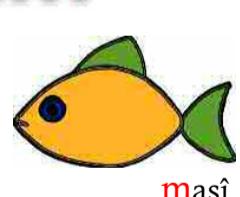
lîmon

Ev çîye? Ev lîmone.
Bu nədir? Bu limondur.
Что это? Это лимон.
What is it? It is a lemon.

Mm

mûz

Ev çîye? Ev mûze.
Bu nədir? Bu banandır.
Что это? Это банан.
What is it? It is a banana.

masî

Ev çîye? Ev masîye.
Bu nədir? Bu balıqdır.
Что это? Это рыба.
What is it? It is fish.

gamêş

meymûn

Ev çîye? Ev gamêse.
Bu nədir? Bu camışdır.
Что это? Это буйвол.
What is it? It is a buffalo.

Nn

nan

Ev çîye? Ev nané.
Bu nədir? Bu çörəkdir.
Что это? Это хлеб.
What is it? It is bread.

hûrbivîn

Ev çîye? Ev hûrbivîne.
Bu nədir? Bu zərrəbindir.
Что это? Это лупа.
What is it? It is a magnifying-glass.

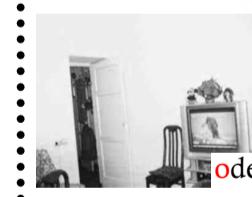
trêñ

Ev çîye? ev trêñe.
Bu nədir? Bu qatardır.
Что это? Это поезд.
What is it? It is a train.

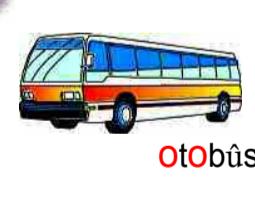
reng

Ev çîye? Ev rengé.
Bu nədir? Bu boyadır.
Что это? Это краска.
What is it? It is a colour.

Oo

ode

Ev çîye? Ev Odeye
Bu nədir? Bu otaqdır.
Что это? Это комната.
What is it? It is a room.

otobûs

Ev çîye? Ev otobûse.
Bu nədir? Bu avtobusdur.
Что это? Это автобус.
What is it? It is a bus.

sol

Ev çîye? Ev sOle.
Bu nədir? Bu ayaqqabıdır.
Что это? Это обувь.
What is it? It is a shoe.

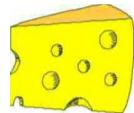

top

Ev çîye? Ev tOpe.
Bu nədir? Bu topdur.
Что это? Это мяч.
What is it? It is a ball.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABƏYA BI FERHENG

Pp

penîr

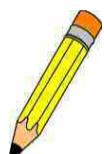
pîvaz

Ev çîye? Ev penîre.
Bu nödir? Bu pendirdir.
Что это? Это сыр.
What is it? It is a cheese.

Ev çîye? Ev pîvaze.
Bu nödir? Bu soğandır.
Что это? Это лук.
What is it? It is a onion.

perçemek

pêñûs

Ev çîye? Ev perçemek.
Bu nödir? Bu yarasadır.
Что это? Это летучая мышь.
What is it? It is a bat.

Ev çîye? Ev pêñûse.
Bu nödir? Bu qoləmdir.
Что это? Это карандаш.
What is it? It is a pencil.

Ss

Ev çîye? Ev sêve.
Bu nödir? Bu almadır.
Что это? Это яблоко.
What is it? It is a apple.

Se

sêvik

Ev çîye? Ev seye.
Bu nödir? Bu itdir.
Что это? Это собака.
What is it? It is a dog.

Ev çîye? Ev sêvike.
Bu nödir? Bu kartofdur.
Что это? Это картофель.
What is it? It is a potato.

Uu

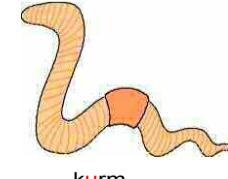

Ev çîye? Ev guhe.
Bu nödir? Bu qulaqdır.
Что это? Это ухо.
What is it? It is a ear.

gul

Ev çîye? Ev gule.
Bu nödir? Bu güldür.
Что это? Это цветы.
What is it? It is a flower.

Ev çîye? Ev kurme.
Bu nödir? Bu qurddur.
Что это? Это червяк.
What is it? It is a worm.

Qq

beq

Ev çîye? Ev beqe.
Bu nödir? Bu qurbağdır.
Что это? Это лягушка.
What is it? It is a frog.

Ev çîye? Ev qaze.
Bu nödir? Bu qazdır.
Что это? Это гусь.
What is it? It is a goose.

meqes

Ev çîye? Ev meqese.
Bu nödir? Bu qayçıdır.
Что это? Это ножницы.
What is it? It is a scissors.

portqal

Ev çîye? Ev portqale.
Bu nödir? Bu portağaldır.
Что это? Это апельсин.
What is it? It is a orange.

Rr

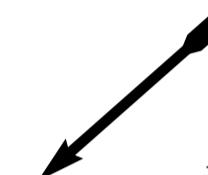
şêr

Ev çîye? Ev şere.
Bu nödir? Bu şirdir.
Что это? Это лев.
What is it? It is a lion.

kêwrişk

Ev çîye? Ev kêwrişke.
Bu nödir? Bu doşandır.
Что это? Это зайц.
What is it? It is a rabbit.

tîr

Ev çîye? Ev tîre.
Bu nödir? Bu oxdur.
Что это? Это стрела.
What is it? It is a arrow.

rovî

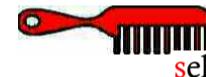
Ev çîye? Ev roviye.
Bu nödir? Bu tülküdür.
Что это? Это лиса.
What is it? It is a fox.

ŞŞ

şûr

Ev çîye? Ev şûre.
Bu nödir? Bu qılınçdır.
Что это? Это меч.
What is it? It is a sword.

şeh

Ev çîye? Ev şeye.
Bu nödir? Bu daraqdır.
Что это? Это гребешок..
What is it? It is a comb.

şîr

Ev çîye? Ev şîre.
Bu nödir? Bu süddür.
Что это? Это молоко.
What is it? It is a milk.

şûşe

Ev çîye? Ev şûşeye.
Bu nödir? Bu şüşödir.
Что это? Это стекло.
What is it? It is a glasses.

tiñ

Ev çîye? Ev tirîye.
Bu nödir? Bu üzümdür.
Что это? Это виноград.
What is it? It is a grape.

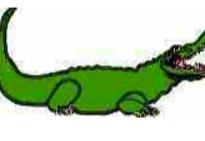
tûtî

Ev çîye? Ev tûtîye.
Bu nödir? Bu tutuquşudur.
Что это? Это попугай..
What is it? It is a parrot.

pirtük

Ev çîye? Ev pirtûke.
Bu nödir? Bu kitabdır.
Что это? Это книга.
What is it? It is a book.

tîmsah

Ev çîye? Ev tîmsahe.
Bu nödir? Bu timsahdır.
Что это? Это крокодил.
What is it? It is a crocodile.

ÛÛ

bilûr

Ev çîye? Ev bilûre.
Bu nödir? Bu tütökdir.
Что это? Это свирель.
What is it? It is a pipe.

brûsk

Ev çîye? Ev brûske.
Bu nödir? Bu ildirimdir.
Что это? Это молния
What is it? It is a lightinigi.

Uu

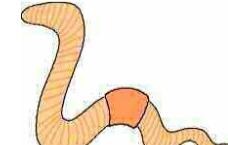

Ev çîye? Ev guhe.
Bu nödir? Bu qulaqdır.
Что это? Это ухо.
What is it? It is a ear.

gul

Ev çîye? Ev gule.
Bu nödir? Bu güldür.
Что это? Это цветы.
What is it? It is a flower.

Ev çîye? Ev kurme.
Bu nödir? Bu qurddur.
Что это? Это червяк.
What is it? It is a worm.

Vv

cav

Ev çîye? Ev cavé.
Bu nödir? Bu göydür.
Что это? Это глаз.
What is it? It is a eye.

keVok

Ev çîye? Ev keVoke.
Bu nödir? Bu göyərçindir.
Что это? Это голубь.
What is it? It is a pigeon.

bivir

Ev çîye? Ev bivire.
Bu nödir? Bu baltadır
Что это? Это топор.
What is it? It is a axe.

berçaVik

Ev çîye? Ev berçaVike.
Bu nödir? Bu eynəkdir.
Что это? Это очки
What is it? It is glass.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABƏYA BI FERHENG

Ww

Ev çîye? Ev werdeke.
Bu nödir? Bu ökdökdir.
Что это? Это утка
What is it? It is a duck.

Ev çîye? Ev wêneye.
Bu nödir? Bu şekildir.
Что это? Это картина
What is it? It is a map.

Ev çîye? Ev ewre.
Bu nödir? Bu buluddur.
Что это? Это туча
What is it? It is a cloud.

Ev çîye? Ev kewe.
Bu nödir? Bu kæklikdir.
Что это? Это цесарка
What is it? It is a partridge.

Xx

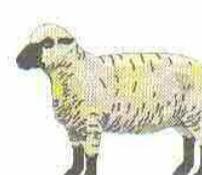
Ev çîye? Ev xalxaloke.
Bu nödir? Bu arabüzəndir.
Что это?
Это божья коровка.
What is it? It is a lady-bird.

Ev çîye? Ev xanîye.
Bu nödir? Bu evdir.
Что это? Это дом.
What is it? It is a home.

Ev çîye? Ev xaç e.
Bu nödir? Bu xaçdır.
Что это? Это крест.
What is it? It is a cross.

Ev çîye? Ev berxe.
Bu nödir? Bu quzudur.
Что это? Это баран.
What is it? It is a sheep.

Yy

xîyar

Ev çîye? Ev xîyare.
Bu nödir? Bu xiyardır.
Что это? Это огурец.
What is it? It is a cucumber.

heyve

Ev çîye? Ev heyve.
Bu nödir? Bu aydır.
Что это? Это луна.
What is it? It is a moon.

yek

Ev çîye? Ev yeke.
Bu nödir? Bu birdir.
Что это? Это единица.
What is it? It is a one.

çiya

Ev çîye? Ev çiyaye.
Bu nödir? Bu dağdır.
Что это? Это горы.
What is it? It is a mountain.

Zz

Ev çîye? Ev zimane.
Bu nödir? Bu dildir.
Что это? Это язык.
What is it? It is a tongue.

Ev çîye? Ev zengile.
Bu nödir? Bu zengendir.
Что это? Это звонок.
What is it? It is a bell.

Ev çîye? Ev zerike.
Bu nödir? Bu vedrədir.
Что это? Это ведро.
What is it? It is a bucket.

Ev çîye? Ev derziye.
Bu nödir? Bu iynədir.
Что это? Это игла.
What is it? It is a needle.

ALFABƏ

N b/s	KURDİ		Azerî
	ya bi tipêñ latinî	ya bi tipêñ kirîñî	Latinî
1	Aa	Aa	Aa
2	Bb	Бб	Bb
3	Cc	Щщ	Cc
4	Çç	Чч	Çç
5	Dd	Дд	Dd
6	Êê	Ее	Ee
7	Ee	Яя	Өө
8	Ff	Фф	Ff
9	Gg	Гг	Gg
10	Hh	Нн	Hh
11	Îî	Ии	Ii
12	Ii	Ьь	Iı
13	Jj	Жж	Jj
14	Kk	Кк	Kk
15	Ll	Лл	Ll
16	Mm	Мм	Mm
17	Nn	Нн	Nn
18	Oo	Оо	Oo
19	Pp	Пп	Pp
20	Qq	Qq	-
21	Rr	Рр	Rr
22	Ss	Сс	Ss
23	Şş	Шш	Şş
24	Tt	Тт	Tt
25	Ûû	Үү	Uu
26	Uu	Юю	Üü
27	Vv	Вв	Vv
28	Ww	Ww	-
29	Xx	Xx	Xx
30	Yy	Йй	Yy
31	Zz	Зз	Zz

DIKARI BIXWINI

Останки 16 езидов, убитых боевиками ИГ, будут возвращены в Синджарапорт

Министерство здравоохранения Ирака сообщило 24 октября, что готовит возвращение в Синджарапорт останков 16 курдов-езидов, убитых боевиками "Исламского государства".

(ИГ) в 2014 году. Согласно заявлению министерства, после эксгумации очередной братской могилы были взяты образцы ДНК и проведены все приготовления для возвращения останков 16 человек их семьям в езидском районе Синджарапорт провинции Ниневия.

В середине августа 2014 года террористы ИГ атаковали Синджарапорт, убив сотни езидских мужчин, женщин и детей. Кроме того, были похищены более 6000 человек. Сотни тысяч езидов бежали, покинув свои дома. С тех пор в разных районах Синджарапорт было обнаружено более 80 массовых захоронений жертв, 20 из которых уже эксгумированы и в них были обнаружены 325 тел. Из общего числа жертв установлены личности только 145 человек.

kurdistani.ru

Hazırladı İsmayı̄l TAHİR

Премьер-министр Барзани и командующий Коалиции обсудили реформы министерства пешмерга

Премьер-министр Иракского Курдистана Масрур Барзани 25 октября принял заместителя главнокомандующего коалиционными силами в Ираке и Сирии бригадного генерала

Карла Харриса. В пресс-релизе канцелярии премьер-министра Барзани сказано, что обсуждение "было сосредоточено на реформах министерства пешмерга, направленных на укрепление возможностей безопасности Регионального правительства Курдистана (КРГ), а также на мерах, предпринятых для объединения сил пешмерга".

Стороны также говорили о важности продолжения сотрудничества между силами пешмерга и иракской армией, особенно на территориях, оспариваемых между Эрбилем и Багдадом, где "Исламское государство" (ИГ) по-прежнему представляет угрозу для сил безопасности и гражданского населения. На встрече также были затронуты последние события в Ираке и текущие попытки сформировать новое иракское правительство. Хотя ИГ потерпело поражение в Ираке в 2017 году, экстремистская группировка по-прежнему продолжает использовать бреши в системе безопасности в спорных районах для осуществления террористической деятельности. Курдские политические и военные лидеры неоднократно предупреждали о серьезности угрозы ИГ и призывали к более тесному сотрудничеству между пешмерга и иракскими силами для обеспечения безопасности гражданского населения и страны в целом.

kurdistan.ru

Бои между Турцией и РПК лишили электроснабжения нескольких деревень в Дохуке

Недавние столкновения между турецкой армией и партизанами "Рабочей партии Курдистана" (РПК) привели к отключению электроэнергии в ряде деревень провинции Дохук

Иракского Курдистана. Как сказано в заявлении управления электроснабжения провинции Дохук от 25 октября, жители деревень Рафина, Омер, Сарвар и других сельских районов подрайона Кани-Маси остались без электричества из-за продолжающихся военных столкновений между турецкой армией и РПК. В села направлены специализированные бригады для ремонта электросетей.

Курдские лидеры неоднократно призывали обе стороны избегать использования территории региона в качестве поля боя для урегулирования их споров. Столкновения Турции и РПК и ранее приводили к отключению электроэнергии в десятках деревень, в частности в провинции Дохук. В начале сентября электричество было отключено более чем в 20 деревнях провинции.

kurdistan.ru

Премьер-министр Барзани приветствует продление военной миссии Германии в Курдистане

Премьер-министр Иракского Курдистана Масрур Барзани приветствовал решение парламента Германии о продлении военной миссии страны в Курдистане и Ираке.

"Я приветствую сегодняшнее голосование Бундестага за продление миссии Бундесвера в Ираке и Курдистане", — написал премьер-министр Барзани в Twitter. "Нас объединила общая решимость не позволить тирании укорениться в нашем регионе". 21 октября парламент Германии проголосовал за продление военной миссии страны в Ираке, включая Курдистан, до конца октября 2023 года.

В заявлении Бундестага отме-

чается, что немецкие войска размещены в стране для предотвращения возрождения "Исламского государства" (ИГ).

В рамках возглавляемой США

коалиции по борьбе с ИГ около 500 немецких военнослужащих находятся в Ираке и Курдистане для обучения и консультирования вооруженных сил.

kurdistan.ru

В Ираке сообщили об уничтожении 150 боевиков ИГ с начала 2022 года

Более 150 активных сторонников террористической группировки "Исламское государство" (ИГ, запрещена в РФ), в том числе десятки полевых командиров, были уничтожены иракскими военно-воздушными силами (ВСС) с начала нынешнего года. Такие данные привел официальный представитель объединенного оперативного командования армии Ирака генерал-майор Тахсин аль-Хаваджи.

"Тerrorистическая группировка [Исламское государство] на тер-

ритории Ирака потеряла способность управлять остатками своих формирований в результате серии точечных ударов ВВС по укрытиям ИГ и ликвидации ее наиболее авторитетных полевых командиров", — указал аль-Хаваджи, слова которого привело в среду информационное агентство ИНА. Кроме того, добавил он, потеря дееспособности ИГ связана с надежной охраной сирийско-иракской границы. "С иракской стороны, — указал генерал, — ее прикрывают две линии обороны: пограничники и армей-

ские подразделения совместно с курдскими военизованными отрядами "пешмерга".

Кроме того, как указал аль-Хаваджи, "достигнут высокий уровень координации с [официальной] сирийской стороной, а также с международной коалицией и связанными с ней отрядами курдского альянса "Силы демократической Сирии", под чьим контролем находятся несколько приграничных с Ираком сирийских регионов".

ИГ оккупировала около трети иракской территории летом 2014 года. В 2015 году при поддержке международной коалиции правительственные силы начали освобождение захваченных экстремистами районов. В декабре 2017 года Багдад объявил об окончательном поражении группировки. Однако силовые ведомства до сих пор проводят в разных районах страны операции по уничтожению террористического подполья, боевики которого совершают нападения на военнослужащих и гражданских лиц.

kurdistan.ru

HRW: Турция депортировала сотни сирийцев

Сотни сирийских мужчин и мальчиков были произвольно арестованы, избиты и насильно депортированы в свою страну турецкими властями в период с февраля по июль 2022 года, говорится в новом докладе "Хьюман Райтс Вотч" (HRW), опубликованном в понедельник, 24 октября.

"В нарушение международного права турецкие власти задержали сотни сирийских беженцев, даже несопровождаемых детей, и вынудили их вернуться на север Сирии", — сообщила исследователь HRW Надя Хардман. "Хотя Турция предоставила временную защиту 3,6 млн. сирийским беженцам, теперь, похоже, Турция пытается превратить северную Сирию в свалку для беженцев".

Нью-йоркская организация HRW в своем 10-страничном отчете подчеркивает изобличающие обвинения действий турецких властей против сирийских беженцев, бежавших в страну из-за десятилетней войны в Сирии и в настоя-

щее время принимаемых Турцией. "Мы написали о сотнях, но я думаю, что это, возможно, верхушка айсберга", сказала Хардман.

37 сирийских мужчин и два мальчика были опрошены правозащитной группой в течение шести месяцев, и все они подчеркнули, что их заставляли подписывать соглашения о добровольной депатриации, и угрожали им расстрелом в случае возвращения.

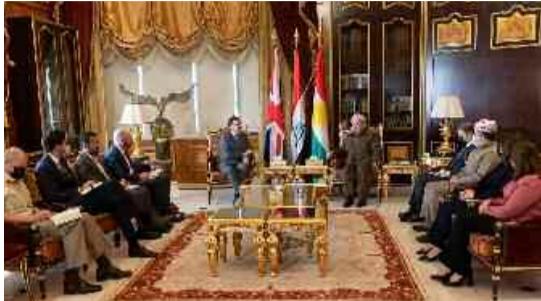
HRW подчеркивает, что агентству ООН по делам беженцев (УВКБ

ОН) и наблюдательному персоналу ЕС должен быть предоставлен полный доступ к объектам, финансируемым ЕС для сирийских беженцев в Турции. Согласно международному праву, принцип невыдворения, который Анкара обязана соблюдать, гарантирует запрет на возвращение кого бы то ни было на родину, где сохраняется угроза жизни. Согласно повторному заявлению Комиссии ООН от прошлого месяца, Сирия остается небезопасной для депатриантов.

kurdistan.ru

Президент ДПК и посол Великобритании обсудили политические события в Багдаде

Курдский лидер Масуд Барзани, президент "Демократической партии Курдистана" (ДПК), в

понедельник, 17 октября, принял посла Великобритании в Ираке Марка Брайсона-Ричардсона, чтобы обсудить последние политические события. Стороны говорили об усилиях по формированию следующего правительства в Багдаде. Они подчеркнули необходимость того, чтобы все партии работали над реализацией программы следующего кабинета и относились к ней как к "чертежу", который направит политический процесс к стабильности. В Ираке избран новый президент. Им стал курд Латиф Рашид, который назначил Мохаммеда Шиа ас-Судани следующим премьер-министром. Последнему предстоит в течение месяца сформировать новое правительство.

[kurdistan.ru](#)

Нападение в Гармияне: два погибших и пять раненых

С помощью самодельного взрывного устройства (СВУ) 19 октября был взорван автомобиль спецподразделения "Патриотического союза

Курдистана" (ПСК) в Гармияне провинции Сулеймания Иракского Курдистана. Один человек погиб и несколько получили ранения, в том числе старший командир и пять офицеров. Инцидент произошел в деревне Кумпальк подрайона Навджул, где силы ПСК проводили операцию против "Исламского государства" (ИГ). Позже поступили сообщения, что один из раненых офицеров скончался от полученных травм, а командир находится в критическом состоянии.

"Исламское государство" (ИГ) считается главным подозреваемым в причастности к нападению, поскольку эта террористическая группировка по-прежнему представляет серьезную угрозу для гражданского населения и сил безопасности в регионе.

[kurdistan.ru](#)

Швеция намерена выполнить условия Турции, чтобы вступить в НАТО — министры

Швеция и Финляндия должны выполнить условия соглашения о вступлении в НАТО, заключенного с Турцией, заявили министры иностранных дел и обороны Швеции. Об этом сообщает новостной портал Middle East Monitor 19 октября.

Напомним, в мае Швеция и Финляндия подали заявки на вступление в НАТО после начала спецоперации России на Украине. Их заявке на членство противостояла Турция, которая обвинила скандинавские страны в укрывательстве курдских боевиков, которых Анкара квалифицирует как "террористов". В июне Турция, Швеция и Финляндия подписали трехсторонний меморандум о борьбе с терроризмом в кулуарах саммита НАТО в Мадриде. Однако официальные лица Турции неоднократно обвиняли две страны в невыполнении своих обязательств по

сделке, включая экстрадицию подозреваемых в терроризме.

Во вторник, 18 октября, министр иностранных дел Швеции Тобиас Бильстрем и министр обороны Пал Йонсон заявили шведскому информационному агентству, что они придают большое значение членству в НАТО, добавив, что в Швеции существует широкий консенсус в этом отношении. "Мы должны стать членом НАТО и должны выполнить условия, содержащиеся в соглашении, которое мы достигли с Турцией и Финляндией", — сказал Бильстрем.

Со своей стороны, министр обороны Джонсон заявил, что его страна сталкивается с самой серьезной проблемой безопасности после Второй мировой войны, выразив надежду, что Стокгольм вступит в НАТО к концу года. Джонсон подчеркнул решимость нового правительства

Ассоциация «Барбанг» курдов Казахстана проводит конференцию к 100-летию выдающегося курдского общественного деятеля Мамеда Сулеймановича Бабаева

Ассоциация «Барбанг» курдов Казахстана проводит конференцию к 100-летию выдающегося курдского общественного деятеля Мамеда Сулеймановича Бабаева.

На базе Республиканского Дома Дружбы Ассамблеи народа Казахстана прошло заседание Правления Ассоциации "Барбанг" М.С., а также Дня Республики.

По решению Правления, 29 октября 2022 года в республиканском Доме дружбы города Алматы пройдет конференция, посвященная 100-летию заслуженного деятеля курдского народа, первого Президента Всесоюзной Ассоциации курдов «Якбун» (Единство),

курдов Казахстана, на котором под руководством председателя Алиева Азиза Зияевича была определена рабочая группа и утвержден план мероприятий для подготовки к проведению 100-летию Бабаева

великого патриота своего народа Мамеда Сулеймановича Бабаева (Mehmedê Siloyê Bava) под эгидой Ассамблеи народа Казахстана и республиканской Ассоциации «Барбанг» курдов Казахстана.

Приглашаем гостей и ждём всех желающих!

На ближайшей неделе на официальных ресурсах Ассоциации и её филиалов также проходят дни памяти Бабаева Мамеда Сулеймановича в разных форматах в рамках запланированного Ассоциацией «Барбанг» в 2022 году плана мероприятий к его 100-летию.

Настоящий пример и кумир для нескольких поколений, славный сын своего народа, Мамед Бабаев навсегда останется в нашей памяти.

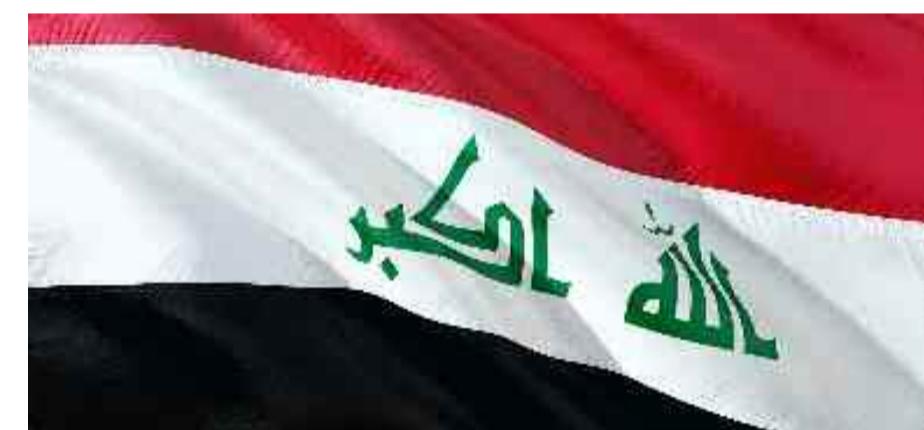
Новый премьер Ирака выразил заинтересованность в укреплении отношений с Россией

Назначенный премьер-министр Ирака Мухаммед ас-Судани принял в четверг посла России Эльбруса Кутрашева. Об этом говорится в сообщении, распространенном канцелярией иракского премьера.

В нем отмечается, что при встрече ас-Судани "выразил заинтересованность будущего [иракского] правительства в укреплении двусторонних связей с Российской Федерацией и выстраивании [с ней] сбалансированных отношений в интересах двух дружественных народов".

Он также "высоко оценил исторические отношения, связывающие Ирак и Россию, подтвердив решимость будущего правительства активизировать перспективы двустороннего сотрудничества в различных областях".

В свою очередь Кутрашев от

имени руководства РФ поздравил ас-Судани с назначением на пост главы иракского правительства, пожелав ему удачи и успехов. Посол также выразил надежду на дальнейшее развитие российско-иракских связей.

13 октября Совет представителей Ирака избрал новым президентом страны Абдель Латифа

Рашида. Он же назначил премьер-министром ас-Судани, поручив ему сформировать будущий кабмин. По словам ас-Судани, он намерен создать "сильное правительство, способное поддерживать безопасность и стабильность, выстраивать страну и сбалансированные отношения на международной арене".

[kurdistan.ru](#)

выполнить условия соглашения, подписанного с Турцией и Финляндией.

Ранее в понедельник в интервью агентству Anadolu премьер-министр Швеции Ульф Кристерссон подтвер-

дил свою приверженность соглашению о вступлении в НАТО, подписанному с Турцией, рассказав о скорой встрече с турецкими официальными лицами.

[kurdistan.ru](#)

ДИПЛОМАТ

№ 39 (503) 18-24 Октября 2022-год ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

Премьер-министр Барзани обсудил политику Ирака с иностранными дипломатами

18 октября премьер-министр Курдистана Масрур Барзани провел открытую встречу с представителями иностранных посольств, чтобы обсудить последние события в области политики и безопасности в Ираке и Курдистане.

В ходе заседания премьер-министр Барзани представил точку зрения Регионального правительства Курдистана (КРГ) на последние события в Ираке и регионе, и рассказал о прогрессе, достигнутом КРГ в реализации его "амбициозной" программы реформ.

Что касается предпринимаемых усилий по формированию

нового правительства в Багдаде, премьер-министр Барзани отметил: "Я надеюсь, что это откроет новые возможности для Ирака, чтобы лучше функционировать и двигаться вперед. Мы ожидаем от этого правительства полного соблюдения Конституции".

Как подчеркнул курдский премьер, между сторонами, участвующими в формировании нового правительства, достигнута договоренность, "которую в основном составляют три принципа, на которых мы сосредоточились, это подлинное партнерство, баланс и распределение позиций, а

также консенсус в принятии стратегических решений".

Что касается нерешенных вопросов между Эрбили и Багдадом, курдский лидер отметил: "Мы очень надеемся, что с добрыми намерениями мы сможем добиться хорошего прогресса".

Он также подчеркнул важность текущих реформ в министерстве пешмерга Курдистана, за что поблагодарили возглавляемую США коалицию, оказывавшую постоянную поддержку в этом отношении. Барзани указал, что процесс реформ идет медленнее, чем ожидалось, но "мы очень надеемся, что это поможет стабильности и безопасности региона и Ирака в целом".

"Мы также тесно сотрудничаем с правительствами Ирака в улучшении сотрудничества, особенно в тех областях, где существует вакуум безопасности, и мы надеемся, что с новым правительством будут предприняты дополнительные шаги для укрепления этих пустых пространств совместными силами". kurdistan.ru

Взрыв в Киркуке: погиб один ребенок, трое получили ранения

В понедельник, 17 октября, в спорной курдской иракской провинции Киркук в результате взрыва мины погиб ребенок, еще трое получили ранения. По данным полиции, мина взорвалась на свалке в деревне Адиллия подрайона Яичи после того, как дети подожгли мусор. "В результате взрыва погиб один ребенок и еще трое получили ранения", — сообщил командир местной полиции Кава Гариф. Однако позже поступили сведения, что число погибших увеличилось до двух после того, как один из раненых детей скончался. Пока не известно, было ли взрывное устройство оставлено

на свалке преднамеренно или случайно попало в утилизацию.

Подобные инциденты часто происходят в Киркуке и на других спорных курдских территориях, причиняя вред гражданскому населению, в том числе детям. В августе в результате взрыва минометного снаряда в селе Талалус Тазинского района провинции Киркук погиб один ребенок и еще один был ранен. При этом, в Курдистане и Ираке при поддержке международных организаций проводятся операции по разминированию. Накануне Курдское агентство по разминированию сообщило об очистке более 60

000 квадратных метров от наземных мин, взрывоопасных предметов и остатков войны в сельской местности округа Чоман, провинции Эрбиль.

В мае этого года агентство заявило, что за последние три месяца были обезврежены в общей сложности 156 615 квадратных метров мин, взрывоопасных предметов и остатков войны. За последние несколько десятилетий в этих районах агентством было зафиксировано 13521 взрыв в результате которых погибли или получили ранения мирные жители.

Приграничные районы Курдистана были свидетелями самых кровопролитных столкновений во время восьмилетней войны между Ираком и Ираном в 1980-х годах. Тогдашнее иракское правительство минировало приграничные районы противопехотными минами, чтобы предотвратить продвижение иранской армии. Эти мины продолжают уносить жизни спустя десятилетия после окончания войны. kurdistan.ru

ТӘSİSÇİ VƏ BAŞ REDAKTOR:

TAHİR SÜLEYMAN

İMTİYAZ Ü SERNİVİSAR:

TAHİR SİLƏMAN

УЧРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

TAXİR SÜLEYMAN

Tel: +994 50 352-33-18

Xüsusi müxbir:

Tariyel Cəlil

Региональный корреспондент:

Усуб Тейфур

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri Az1040, küçə S.Mehmandarov ev 25, mənzil 17

Navnisan: Bakū Az1040, soqaq S.Məhmandarov xani 25, mal-17

Адрес: Баку Az1040, улица С.Мехмандаров дом 25, кв.-17

Qəzet "Diplomat" qəzeti bilgisayar mərkəzində yığılıb səhifələnib və "Mətbuat" mətbəəsində çap olunmuşdur. e-mail: hewler@mail.ru

Şəhadətnamə: NFŞ 005004966

BUSB-un Sabunçu rayon filialı

VÖEN 1800061582

H/h 438010000

Sifariş: 1500

Парламент Ирака 27 октября рассмотрит вопрос о доверии новому правительству

Совет представителей (парламент) Ирака в четверг, 27 октября, рассмотрит вопрос об утверждении состава нового правительства страны во главе с назначенным премьер-министром Мухаммедом ас-Судани. Об этом в среду сообщил спикер иракского парламента Мухаммед аль-Халбуси. "Заседание парламента для голосования по составу кабинета министров во главе с Мухаммедом ас-Судани состоится завтра, в четверг, в два часа дня", - сказал глава парламента, слова которого привел новостной портал Shafaq news.

Спикер Совета представителей также указал, что на сессии будет рассмотрена и программа правительства, которую представит премьер-министр.

Ранее в среду парламент отклонил просьбу ас-Судани о проведении заседания для утверждения состава нового правительства по формальным причинам, указав, что направленное премьером письмо по данному поводу "не соответствует процедуре, предусмотренной конституцией страны и законом об официальных языках Ирака".

Однако новый премьер, получив отказ, направил и второй запрос, который был принят депутатами. 13 октября Совет представителей Ирака избрал новым президентом страны Абдель Латифа Рашида. Он же назначил премьер-министром ас-Судани, поручив сформировать будущее правительство. По словам нового главы кабинета министров, он намерен создать "сильное правительство, способное поддерживать безопасность и стабильность, выстраивать страну и сбалансированные отношения на международной арене". kurdistan.ru

Франция депатрировала из Сирии еще 55 женщин и детей

Франция провела новую операцию по депатриации 55 французских граждан, связанных с террористами "Исламского государства" (ИГ), из разных лагерей на северо-востоке Сирии.

"Сегодня Франция приступила к очередной операции по депатриации французских граждан, находившихся в лагерях на северо-востоке Сирии", — говорится в заявлении МИД страны, опубликованном 20 октября. "Операция позволила вернуть 40 детей и 15 взрослых женщин. Несовершеннолетние переданы службам, отвечающим за охрану детства, и им будет оказано медицинское и социальное сопровождение".

Париж поблагодарил власти северо-востока Сирии за сотрудничество в проведении депатриации.

По сообщению французской газеты "Le Mond", операция стала крупнейшим подобным перемещением с июля, когда Франция вернула 35 детей и 16 матерей из лагеря "Аль-Холь" и других лагерей на северо-востоке Сирии.

Процесс депатриации был начат через неделю после того, как Европейский суд по правам человека осудил Францию за отказ депатриировать француженок с детьми из курдских сирийских лагерей для военнопленных. kurdistan.ru